

Budgetredegørelse 2018-2021

November 2017

Indholdsfortegnelse

Fortællingen om Aarhus	3
Aarhus-målene	3
Udviklingen i Aarhus og omkring os	5
Konjunkturudvikling	5
Bolig og befolkningsudvikling	6
Penge til kernevelfærd og anlæg, samt fortsatte sanktioner	7
Afskaffelse af selvstyrebufferen	7
Økonomien	8
Budgettets indtægter	9
Budgettets udgifter	10
Sociale Forhold og Beskæftigelse	13
Socialforvaltningen	13
Beskæftigelsesforvaltningen	16
Teknik og Miljø	20
Sundhed og Omsorg	26
Kultur og Borgerservice	31
Børn og Unge	35
Borgmesterens Afdeling	40
Nye hensigtserklæringer	42
Budgetoversigter	44
Resultatopgørelse	44
Sammendrag	45
Ressourcer i afdelingerne	49
Budgetterede personaletal i budget 2018	49
Sociale forhold og besksæftigelse	49
Teknik og miljø	50
Sundhed og omsorg	53
Kultur og Borgerservice	53
Børn og Unge	53
Borgmesterens Afdeling	54
Finansieringstabel	55

Fortællingen om Aarhus

Indledningen af Fortællingen lyder: "Aarhus har en fantastisk placering ved havet og skoven. Et levende pulserende bymiljø og den smukkeste natur beliggende helt tæt på hinanden. Aarhus er en rummelig by med plads til at udfolde sig, uanset om man er ung, gammel eller børnefamilie, studerende, kunstner, etableret erhvervsvirksomhed eller iværksætter. Man kan føle sig hjemme i Aarhus.

Aarhus er "Smilets By" – uhøjtidelig og tilbagelænet, ung, optimistisk, ambitiøs og summende af liv"

Fortællingen om Aarhus omfatter også visionen for Aarhus, som fremgår til højre og du kan læse visionen og hele fortællingen om Aarhus her:

[Fortællingen om Aarhus](#)

Visionen for Aarhus

- Aarhus - en god by for alle
- Aarhus - en by i bevægelse
- Aarhus - en by med handlekraft og fællesskab

Aarhus-målene

Sammen med 7 Aarhus-mål sætter Fortællingen om Aarhus en fælles retning for, hvad byrådet vil med Aarhus, og hvad der skal kendetegne Aarhus både nu og i fremtiden. Aarhus-målene følger op på, om udviklingen går i den retning, som byrådet ønsker. Aarhus-målene er de overordnede mål for hele byens udvikling. Byrådet har desuden en række mål på de enkelte afdelingers områder - de såkaldte budgetmål, samt mål, der går på tværs af flere eller alle afdelinger.

Visionen og målene er pejlemærker for udviklingen af Aarhus. Vi har også sat ord på de værdier, som vi prioriterer højest i Aarhus Kommune.

Værdierne er overordnede og udtrykker det, vi gerne vil stå for og kendes på i vores kontakt med borgere, virksomheder og andre interne og eksterne samarbejdspartnere. På denne måde udgør værdierne leveregler for alle medarbejdere i Aarhus Kommune.

Kommunens værdier

- **Troværdighed** – man skal kunne have tillid til os
- **Respekt** – alle skal have en god og ordentlig behandling
- **Engagement** – den enkeltes indsats gør en forskel og vi skal gøre det endnu bedre

	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Der skal i Aarhus skabes 2000 flere arbejdspladser årligt frem til 2030, note 1)	3.944	Tal tilgængeligt april 2018	2.000	2.000
BNP-vækst i Business Region Aarhus skal ligge over landsgennemsnittet (%), note 2)	2,0 (Dk: 1,6)	Tal tilgængeligt ultimo 2017	>landsgennemsnit	>landsgennemsnit
Aarhus skal være CO2 neutral i 2030 – (ton/indbygger), note 3)	4,8	☺ Tal tilgængeligt ultimo 2017	2,3 tons/indb. i 2020 / 0 i 2030	2,3 tons/indb. 2020 / 0 i 2030
95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse (%)	92,4	☹ 91,6	95%	95%
I 2020 er andelen af selvforsørgende i Aarhus 1%-point højere end på landsplan (%)	84,5	☹ 84,6 (Dk=84,7)	Landplan + 1 %point	Landplan + 1 %point
I Aarhus har vi en høj grad af medborgerskab (score 0-100), note 4)	64	Ny måling ultimo 2017		
Aarhus er en god by for alle (score 0-100), note 4)	77	Ny måling ultimo 2017		

Note 1) 18 måneders forsinkelse på tal, Note 2) Tal for 2016 foreligger ultimo 2017, Note 3) Udledningen pr. indbygger var i 2013 6,2 ton. Note 4) Måles på en skala fra 0-100, hvor 100 er hhv. "Enig" / "i meget høj grad". Smiley klar efter måling i 2018.

Der er to tværgående mål, som omsætter Aarhusmålene på konkrete områder. De tværgående mål er det nye brede velfærdsmål "0-100 år" samt et nyt tværgående mål om Frivillighed og Medborgerskab.

- *Velfærd: Alle borgere skal opleve bedre sundhed og trivsel, uddannelse og beskæftigelse samt deltage i fælleskaber. Samtidig skal uligheden mellem de sårbare/udsatte grupper af borgere og alle andre mindskes.*

Målet er med afsæt i MBU og MSBs allerede eksisterende fælles inklusionsmål på 0-18-årsområdet, men det fælles velfærdsmål skal nu omfatte borgere i alle aldersgrupper 0-100 år. Frem mod Budget 2019 konkretiseres denne overordnede målformulering i et forslag til, hvordan målet kan belyses for alle aldersgrupper.

Det fælles mål, som er opsat for Frivillighed og medborgerskab i forbindelse med den Europæisk Frivilligheds hovedstad 2018, er at;

- *Medborgerskabet skal styrkes gennem civilsamfundet, foreningslivet, frivillighed og samskabelse.*

Med afsæt i det mål vil magistratsafdelinger udpege egne indikatorer for, hvordan de hver især kan understøtte det tværgående mål, som følges op på i forbindelse med regnskabet for 2018.

Udviklingen i Aarhus og omkring os

Konjunkturudvikling

Dansk økonomi er inde i et opsving. Det er vurderingen fra både regeringen, Det Økonomiske Råd og Nationalbanken. Fundamentet for væksten i dansk økonomi vurderes generelt at være solidt, og opsvinget forventes derfor at fortsætte, men det bemærkes dog, at der er risiko for kapacitetspres og opbremsning.

BNP-væksten er stigende, og der forventes fortsat fremgang i eksporten, privatforbruget og boliginvesteringerne, mens renteniveauet fortsat er lavt.

Ledigheden er samtidig faldende og beskæftigelsen stigende, og begge dele skønnes at ligge tæt på det strukturelle niveau. Det vurderes, at der kan opstå mangel på arbejdskraft, som kan skabe et lønpres, der bremser opsvinget. Risikoen for en decideret overophedning begrænses dog af, at den strukturelle arbejdsstyrke forventes at stige i de kommende år.

Selvom den forventede vækst i 2017 og 2018 er pæn, er den ikke høj set i historisk perspektiv, da fremgangen holdes tilbage af en svag produktivitetsvækst. En styrkelse af produktiviteten vil derfor understøtte, at fremgangen i dansk økonomi kan fortsætte.

Også internationalt forventes opsvinget at fortsætte i de kommende år, men Storbritanniens exit fra EU samt den økonomiske politik i USA, herunder frihandelsaftaler, skaber fortsat usikkerhed i vækstbilledet. Også afsmittende effekter fra væksten i Kina, kan påvirke prognoserne.

Beskæftigelse og ledighed i Aarhus

Konjunkturerne har stor betydning for beskæftigelsesudviklingen i Aarhus Kommune.

Antallet af bruttoledige i Aarhus Kommune er steget med 438 fuldtidspersoner over det seneste år. Fra september 2016 til september 2017 er det gået fra 7.185 til 7.623 fuldtidspersoner.

Med den seneste udvikling i ledigheden ligger bruttoledighedsniveauet i Aarhus Kommune fortsat lidt over niveauet for hele landet. Angivet som procent af arbejdsstyrken er ledighedsniveauet i Aarhus Kommune i september 2017 på 4,7 %. Ses der på den seneste måneds udvikling er ledigheden i Aarhus faldet med 763 fuldtidspersoner fra august til september 2017.

Et fald i ledigheden er som udgangspunkt bedst, hvis beskæftigelsen samtidig stiger, da det er ensbetydende med flere i selvforsørgelse. I Aarhus Kommune har der i perioden august 2016 til august 2017 været en stigende beskæftigelse på 3,4 %, hvilket er højere end stigningen på landsplan på 1,0 %.

Bolig og befolkningsudvikling

Byrådet har fastsat et mål om, at der i Aarhus frem til år 2030 skal skabes mulighed for at bygge 2.000 nye boliger om året.

Aktuelt forventes der opført godt 3.400 boliger om året i gennemsnit i perioden 2018-2020, hvoraf de ca. 1.950 årligt er familieboliger.

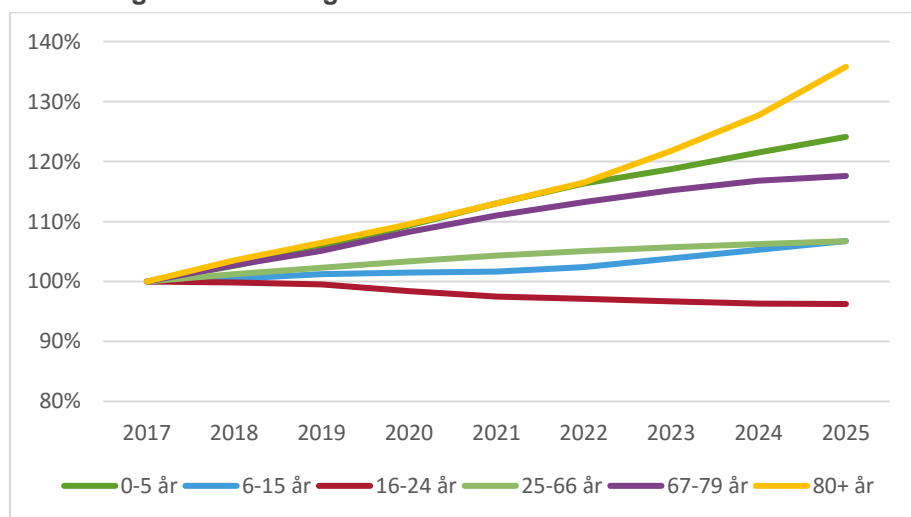

Der bygges boliger til mange nye borgere i Aarhus

Aarhus Kommune er Danmarks næststørste kommune og havde pr. 1. januar 2017, 335.684 borgere.

Prognoserne viser, at der forventes yderligere ca. 30.000 nye borgere i Aarhus Kommune frem mod 2025, således at der i 2025 vil være ca. 365.000 borgere i Aarhus Kommune.

Befolkningsfremskrivning

Budgetlægningen foretages på grundlag af den seneste befolkningsprognose. Prognosen anvendes blandt andet til at fremskrive udviklingen i udgifterne på de serviceområder, hvor byrådet har vedtaget budgetmodeller. Her sammenkædes udviklingen i befolkningen og anvendelsen af ressourcer. Det gælder for eksempel på skoleområdet, børnepasningsområdet og ældreområdet. Derudover anvendes

befolkningsprognosen også ved budgetlægningen af de generelle tilskud fra staten.

Penge til kernevelværd og anlæg, samt fortsatte sanktioner

Den 1. juni 2017 indgik KL og regeringen en aftale om kommunernes økonomi i 2018. Aftalen indebærer, at Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet fortsættes som i budget 2017. Initiativerne fra programmet skal frigøre ressourcer for 1 mia. kr. i kommunerne. Heraf forbliver de 0,5 mia. kr. i kommunerne til kernevelværd, mens den sidste 0,5 mia. kr. kan prioriteres bredt i den offentlige sektor. De økonomiske konsekvenser af de effektiviseringstiltag, der beskrives i aftalen er indregnet i Aarhus Kommunes økonomi til og med 2021.

Med aftalen løftede Regeringen og KL den borgernære kernevelværd med 800 mio. kr. årligt. Anlægsniveauet blev fastlagt til 17 mia. kr., hvilket er 700 mio. kr. højere end i budget 2017. Bloktilskuddet blev som følge heraf forøget med 1,5 mia. kr. på landsplan, hvilket indebærer en merindtægt for Aarhus Kommune på 89 mio. kr.

Af aftalen fremgår det, at der forsat er sanktioner på budget og regnskabsoverskridelser. 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af, at kommunernes budgetter på anlæg holder sig under det aftalte niveau på 17 mia. kr. i 2018. Det er dog anført, at anlægsudgifterne skal ses i sammenhæng med det samlede budgetterede niveau for drifts- og anlægsudgifter. Med hensyn til sanktionen på serviceudgifterne er 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud betinget af kommunernes aftaleoverholdelse.

Afskaffelse af selvstyrebufferen

Et af kernepricperne for lokaldemokratiet i Aarhus er, at det er byrådet, der sætter retning på fordelingen af midler til service i kommunen. Med indførelsen af det såkaldte omprioriteringsbidrag blev dette kernepricip sat under pres. Derfor vedtog byrådet en model det blev kaldt selvstyrebufferen. Selvstyrebufferen skulle sikre, at penge der blev øremærket af regeringen efter vedtagelsen af det kommunale budget - eksempelvis i finansloven - kunne prioriteres til de områder, som byrådet fandt havde mest brug for dem.

Modellen har virket efter hensigten, og har gjort det muligt for byrådet at prioritere midler, som er fordelt til kommunerne i finanslove mv.

Omprioriteringsbidraget er efterfølgende afskaffet, og byrådet har derfor besluttet, at afskaffe selvstyrebufferen. Modellen vil således ikke blive taget i anvendelse i 2018.

Økonomien

Den økonomiske udvikling i hele Business Region Aarhus er præget af det opsving, som kendetegner dansk økonomi. Aarhus er en vækstkommune med forventninger om fortsat befolkningstilgang i de kommende år. Samtidig er Aarhus hele regionens vækstcenter, og byen er på vej til at udvikle sig til en storby.

Den 12. oktober vedtog byrådet budget for 2018-2021 med følgende nye initiativer:

- Der er et stort potentiale for at nytænke psykiatrien, både når det gælder de offentlige instanser og borgernes udfordringer. For at understøtte denne bevægelse er der afsat 5 mio. kr. årligt til etablering og drift af et Borgernes Psykiatrihus i samarbejde med Region Midtjylland.
- For at sikre, at kommunens medarbejdere trygt kan indrapportere ulovligheder og alvorlige uregelmæssigheder, er oprettes der en whistleblower-ordning, foreløbig i en forsøgsperiode på tre år.
- For at kunne omsætte den stigende internationale opmærksomhed til tiltrækning af turister er der afsat 3,5 mio. kr. årligt til udvikling af turisme og den internationale infrastruktur, der betjener Aarhus.

Herudover indeholder budgettet blandt andet også følgende nye initiativer:

- Serviceløft i hjemmeplejen, afløsning af pårørende til demensramte samt øvrige serviceudvidelser på ældreområdet.
- Læseinitiativer, styrkelse af 0-2 års området, morgenpasning for 4. klasse i SFO, ekstra besøg af sundhedsplejen for førstegangsfødende, skolebuskørsel samt øvrige initiativer på børn og unge-området.
- Løft af botilbud til voksne borgere med handicap, flytning af fixerum, nyttejob, parrådgivning mv.
- På kulturområdet afsættes der ekstra penge til blandt andet eventpuljen, til flytning af arkiver til Aarhus, til drift af havnebad, musikskolen og øvrige kulturinitiativer efter 2017.
- 2 mio. kr. årligt til specialundervisningsområdet i Børn og Unge.
- 10 nye natpladser til ungen hjemløse, samt penge til at unge hjemløse hjælpes videre i egen bolig og videre med uddannelse og beskæftigelse.
- 4 mio. kr. årligt til almene familieboligkvoter, støtte til ungdomskulturhuset, kvindemuseet, Verdensbad, Kvindehuset i Viby og en midlertidig genhusning for Foreningernes Hus.
- Støtte til værested med særligt fokus på traumatiserede flygtninge, Sabaah, Aarhus Pride og Normstormerne.
- En investeringsmodel der etablerer 410 ekstra småjobs for både jobparate og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Budgettet indeholder følgende nye investeringer i infrastruktur:

- Investeringer i ny infrastruktur – i alt over 1 mia. kr. i perioden frem til 2021.
- På skoleområdet prioriteres der midler til anlæggelsen af en ny skole i Nye-området, så skolen kan stå klar til at modtage de første elever ved skolestart 2022.
- Der er afsat 2 mio. kr. i 2020 og 3 mio. kr. årligt herefter til genopretning og vedligehold af udendørs idrætsanlæg.
- Der er afsat 10 mio. kr. til at få igangsat processen med at etablere en eventplads ved Eskelund.
- Etablering af Beder-Bering vejen.
- Igangsætning af udbygning letbanen til Aarhus Ø.
- 75 mio. kr. til Aarhus Lufthavn A/S. Investeringerne sikrer, at der gennemføres en rekonstruktion af lufthavnen, så den fremover kan understøtte Aarhusområdet og dets erhvervslivs vækst- og udviklingsmuligheder.

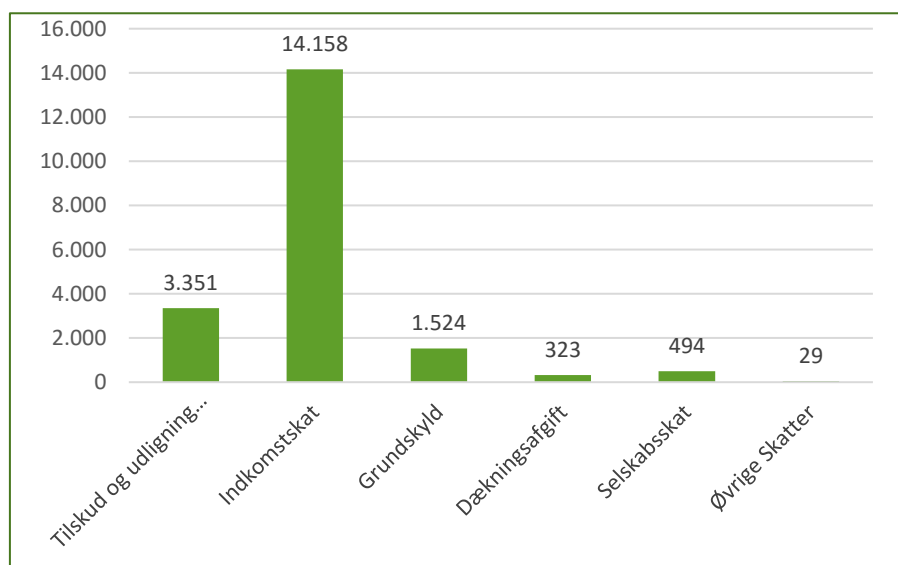
Budgettets indtægter

Byrådet har besluttet at alle kommunale skatter forbliver uændret i budgettet for 2018.

Budgetforslaget er udarbejdet med udgangspunkt i selvbudgettering af skat og generelle tilskud i 2018.

De samlede indtægter i Aarhus Kommune forventes at være på 19,9 mia. kr. i 2017. Fordelingen af indtægterne fremgår af figur nedenfor:

Fordeling af de budgetterede indtægter i 2018, i alt 19.889 mio. kr.

Ud over disse er der indtægter fra brugerfinansiering, statsrefusion, anlæg og renter på ca. 5,1 mia. kr.

Skatteindtægter

Det fremgår af figuren, at langt den overvejende del af kommunes indtægter kommer fra indkomstskat samt tilskud og udligning, som tilsammen udgør ca. 17,5 mia. kr. i 2018. Hertil kommer grundskyld, dækningsafgift,

selskabsskat og øvrige skatter i form af dødsboskat og forskerskat, som i alt udgør ca. 2,4 mia. kr.

Væksten i udskrivningsgrundlaget i Aarhus Kommune fra 2014 til 2015 er opgjort til 4,4 %, hvilket er 0,9 procentpoint mere end væksten på landsplan.

Den seneste opgørelse fra Skat viser en vækst i Aarhus i fra 2015 til 2016, der svarer til KL' s skøn for landsplan på 3,7 %.

Fremadrettet forventes fortsat en mervækst i udskrivningsgrundlaget i Aarhus i forhold til landsplan på 0,7-0,8 procentpoint årligt. Mervæksten skyldes forventningerne til væksten i befolkningen i Aarhus.

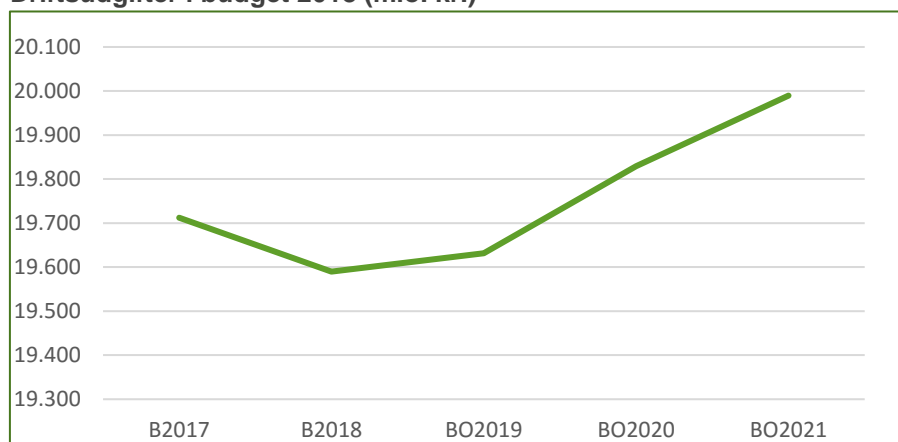

Budgettets udgifter

Drift

I budget 2018 er de skattefinansierede driftsudgifter på 19,6 mia. kr.

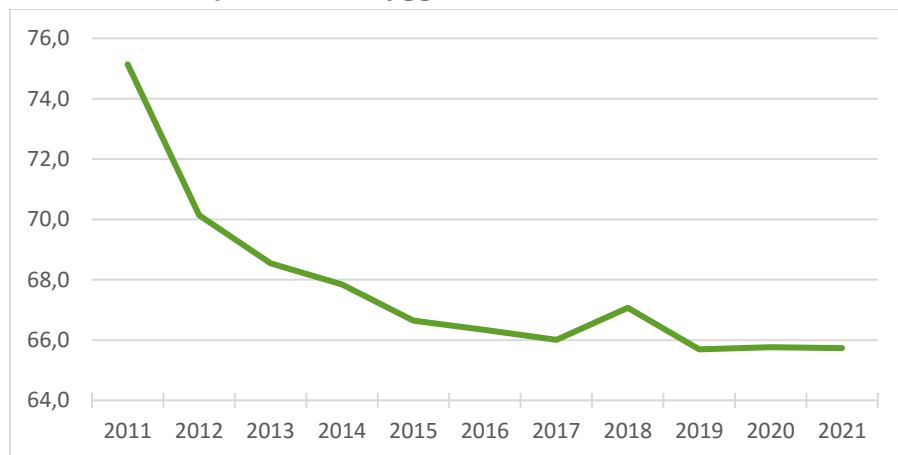
Driftsudgifter i budget 2018 (mio. kr.)

De skattefinansierede driftsudgifter er 19.590 mio. kr. i 2018. I 2019 stiger udgifterne med 41 mio. kr. I 2020 og 2021 stiger udgifterne med yderligere 198 mio. kr. og 161 mio. kr. En af de væsentligste årsager til stigningen er, at budgetmodellerne tilfører flere penge til de store serviceområder i takt med, at den aarhusianske befolkning vokser. Fra år til år indebærer budgetmodellerne i perioden 2018-2021 en stigning på ca. 125 mio. kr.

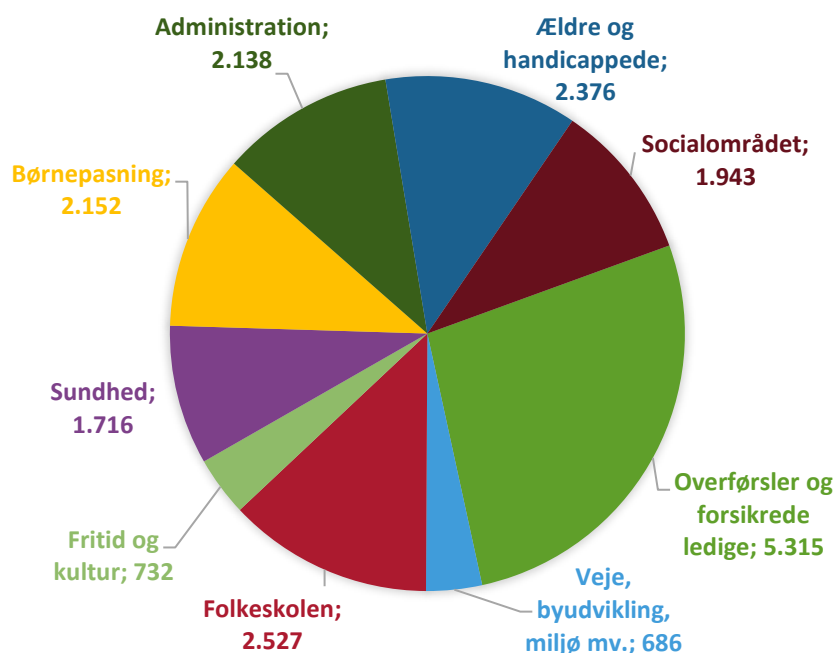
Samtidig med at blandt andet budgetmodellerne får driftsudgifterne til at stige i budgetperioden stiger også antallet af indbyggere. Dette er med til at holde det budgetterede antal fuldtidsansatte pr. 1.000 indbyggere stort set uændret i budgetperioden, hvilket fremgår af nedenstående figur. Figuren viser også udviklingen i antallet af fuldtidsansatte pr. 1.000 indbyggere siden 2011.

Fuldtidsansatte pr. 1.000 indbyggere

Den midlertidige stigning i figuren i 2018 skyldes, at afdelingerne budgetterer personaletallet ved at dividere den samlede lønsum med en gennemsnitsløn. Da afdelingerne har placeret en stor del af deres opsparing i 2018 bliver personaletallet tilsvarende højt.

Fordeling af Aarhus Kommunes udgifter i B2018, i alt 19.585 mio. kr.

Ud af de samlede udgifter på 19,6 mia. kr. udgør serviceudgifterne ca. 67% af de samlede driftsudgifter, mens forsørgelsesudgifter m.v. udgør de resterende ca. 33 %. De største serviceområder er folkeskoleområdet, ældreområdet samt børnepasning, som udgør stort set samme andel af de samlede skattefinansierede nettodriftsudgifter.

Anlæg

Der er budgetteret med nettoanlægsudgifter på 723 mio. kr. i årligt gennemsnit i årene 2016 til 2021. Der er således et højt anlægsniveau i budgetperioden.

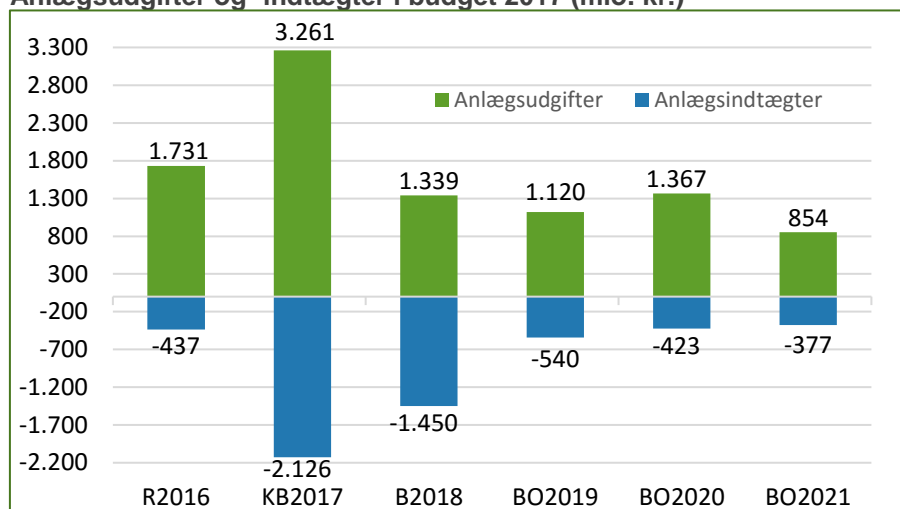
Anlægsudgifter og indtægter i perioden 2016-2021

Blandt de væsentligste anlægsprojekter i perioden findes de bynære havnearealer, Tage Hansens Gade (Amtssygehuset), projekter under MOVE, vejbelysning, energirenoveringer samt vedligeholdelse og genopretning af kommunale bygninger og veje. Hertil kommer en lang række mindre projekter.

Der er høje anlægsindtægter i 2017, som blandt andet skyldes indtægter fra de bynære havnearealer.

Anlægsudgifter og -indtægter i budget 2017 (mio. kr.)

Kommunens indtægter fra byudviklingsområderne på de bynære havnearealer, Sydhavns-kvarteret og Tage Hansens Gade (Amtssygehuset) falder naturligt nok senere end udgifterne til køb og byggemodning af arealerne. Det medfører en nettoanlægsudgift på over 530 mio. kr. i perioden, som dækkes over tid via grundsølget i disse områder.

Selvbudgettering

Hvert år giver staten de enkelte kommuner mulighed for at modtage en garanti for, hvor mange indtægter kommunen vil få det følgende år. Garantien dækker skatter og generelle tilskud fra staten. Denne statsgaranti betyder, at et eventuelt fald i disse indtægter dækkes af staten.

Kommunen kan fravælge statsgarantien og i stedet vælge at selvbudgettere. Kommunen vil så kunne beholde eventuelle merindtægter, der ligger ud over det staten har garanteret. Omvendt er risikoen ved at vælge selvbudgettering, at eventuelle lavere indtægter skal finansieres af kommunen.

Byrådet har besluttet at anvende selvbudgettering i 2018. Foreløbigt tegner der sig en fordel på 82 mio. kr. herved. Det endelige resultat for skat og udlicning i 2018 er både afhængig af den endelige vækst i udskrivningsgrundlaget i Aarhus i 2016, 2017 og 2018, samt udviklingen i de andre kommuner. Den beregnede fordel kan dermed nå at ændre sig meget frem mod den endelige opgørelse i maj 2020.

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Socialforvaltningen

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

Socialforvaltningen understøtter børn og voksne, når de har brug for støtte og hjælp til at komme videre i livet. Det kan være på grund af handicap, familieproblemer, psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed eller andre sociale udfordringer.

Socialforvaltningens indsats skal styrke, at borgeren bliver bedre til at mestre sit eget liv, hvilket understøtter aarhus Kommunes vision om 'Aarhus, en god by for alle'. Tilgangen til borgerne er, at de grundlæggende er eksperter i eget liv og selv vil og kan tage ansvar. Den politiske retning for indsatsen er fastlagt i tre overordnede effektmål for 'Læring og selvforsørgelse', 'Netværk og medborgerskab' og 'Personlig udvikling'. Der vil være et særligt fokus på 'Læring og selvforsørgelse'. Målene skal understøtte en helhedstænkning for den enkelte borger og på tværs af Socialforvaltningens driftsområder.

Læring og selvforsørgelse

Målet er at alle borgere udnytter deres evner, så de kommer så tæt som muligt på selvforsørgelse gennem læring, uddannelse og beskæftigelse.

De fleste børn og unge opnår deres individuelle mål for læring og beskæftigelse, men samlet set er status ikke tilfredsstillende. Supplerende tværgående målinger mellem Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse viser tegn på, at udsatte børn og unge har betydelig lavere trivsel, læring og deltagelse i fællesskaber end alle andre børn. Derfor vil der i 2018 være styrket fokus på børns og unges deltagelse i skole og beskæftigelse i tæt samarbejde med Børn og Unge og Beskæftigelsesforvaltningen. Dette er i overensstemmelse med Aarhus Kommunes mål om 95% i ungdomsuddannelse.

Voksne borgere med handicap og psykisk sygdom oplever sig meget udfordret i forhold til læring og selvforsørgelse. Samarbejdet med Beskæftigelsesforvaltningen om borgernes inklusion på arbejdsmarkedet skal udvikles. Der vil også være øget opmærksomhed på, hvordan det er muligt at støtte disse borgeres uddannelse, både igennem særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser og ved samarbejde med videregående uddannelsesinstitutioner. Dette er i overensstemmelse med Aarhus Kommunes mål for selvforsørgelse og Regeringens sociale mobilitetsmål.

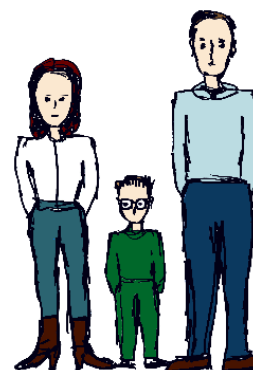
Netværk og medborgerskab

Målet er, at alle borgere så vidt muligt bidrager aktivt til sociale fællesskaber og tager ansvar for hinanden.

Børn og unges netværk skal styrkes. Derfor vil Socialforvaltningen fortsat lægge vægt på, at flere børn forankres i lokalmiljøet og i almindelige skole- og fritidstilbud. Også anbragte børns deltagelse i de almindelige fællesskaber skal styrkes. Blandt andet vil der være fokus på, at flere anbragte børn og unge kommer i familiepleje, fremfor på institutioner og opholdssteder. Hermed er der også en bevægelse fra dyrere til billigere anbringelser, så ressourcerne udnyttes bedre.

Organisation

- Der er ca. 4.400 ansatte i Sociale Forhold og Beskæftigelse. Organisationsdiagram findes på <http://www.aarhus.dk/msb>

Generelt er der for de voksne et ønske om at styrke samarbejdet med frivillige og private organisationer for at give borgerne mulighed for at deltage aktivt i sociale sammenhænge. Med 'Åben dialog'-tilgangen skal netværket omkring psykisk sårbare og socialt udsatte voksne styrkes. Der er fokus på at inddrage borgere med levnet erfaring.

Personlig udvikling

Målet er, at alle borgere kan udvikle sig, så de så vidt muligt kan mestre eget liv med udgangspunkt i egne drømme og ressourcer.

En tidlig indsats for børn og unge er afgørende for deres senere udvikling, og der skal følges op på den handleplan, som er udarbejdet i 2016. Endvidere skal indsatsen overfor særligt sårbare børn og unge, som har angst og selvskadende adfærd, intensiveres.

Flere voksne med handicap har brug for hjælp. Implementeringen af 'Voksenhandicap gentænkt' fortsætter. Indsatserne for voksne med handicap er fra 2017 organiseret på en ny måde. Fire borgercentre skal medvirke til, at borgerne og deres pårørende i højere grad oplever sig inddraget og imødekommet, samtidig med at indsatserne rykkes tættere på borgerne. Formålet er, at borgerne bliver bedre til at mestre eget liv - med fokus på egne håb og drømme. Der vil være fokus på smidige overgange mellem forskellige livsfasen for mennesker med handicap. Endvidere kan øget velfærdsteknologi fremme borgernes selvhjulpethed.

Voksne med sindslidelse og særligt socialt udsatte har mere komplekse og omfattende udfordringer end tidligere. Der arbejdes fortsat på at skaffe flere tilpassede og billige boliger og flere akutpladser til hjemløse. Endvidere vil der være fokus på at opnå succesfuld stofmisbrugs- og alkoholbehandling, hvis effekt dog allerede ligger over landsgennemsnittet. Der er et stigende pres på de socialpsykiatriske botilbud, herunder fra borgere med spiseforstyrrelser og svær selvskade. Fremadrettet skal samarbejdet med Regionen styrkes.

Samlet set skal flere borgere opnå god effekt af samspillet med Socialforvaltningen. Der vil være fokus på at få mere viden om effekten af det sociale arbejde – til intern læring og kvalitetsudvikling af indsatsen i forhold til borgerne. Det vil fremadrettet være en udfordring at håndtere den stigende efterspørgsel på voksenområdet. Det forventes, at flere borgere har behov for støtte, hvilket lægger et øget pres på den økonomiske ramme. På både børne- og voksenområderne vil der fortsat blive arbejdet med at omlægge tilbud fra mere indgribende til forebyggende initiativer – dvs. fra dyrere til billigere tilbud – inden for fagligt og sikkerhedsmæssigt forsvarlige rammer. Omlægningen til flere forebyggende indsatser forventes at give en bedre effekt for borgerne.

Effekt og ydelsesmål

Budgetmål i Socialforvaltningen

Socialforvaltningen	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Læring og selvforsørgelse Andel børn og voksne, der når deres mål / har fremgang afrapporteres	-	-	-	-
Netværk og medborgerskab Andel børn og voksne, der når deres mål / har fremgang afrapporteres	-	-	-	-
Personlig udvikling Andel børn og voksne, der når deres mål / har fremgang afrapporteres	-	-	-	-

Note: Note: Nye mål, hvor der endnu ikke er baselinemålinger. Målene dækker udsatte børn og unge, børn og unge med handicap, voksne med handicap med bostøtte eller i botilbud, og voksne med psykisk sygdom med bostøtte eller i botilbud.

Ydelser

Socialforvaltningens ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående tabel er der både aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

6-by nøgletal

[Socialområdet: 6-by nøgletal 2017, side 57](#)

Aktivitets- og produktivitetstal for Socialforvaltningen

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
Aktivitetstal (helårspersoner)					
Familier, Børn og Unge					
- Døgntilbud*	642	630	612	600	606
- Øvrige tilbud	1.035	1.142	1.279	1.329	1.465
Voksenhandicap					
- Botilbud	788	829	863	884	927
- Bor i eget hjem (bostøtte §85)**	803	923	996	938	765
- Dagtilbud	934	993	1.044	975	979
Socialpsykiatri og Udsatte Voksne					
- Botilbud	523	497	482	495	523
- Bor i eget hjem (bostøtte §85)**	1.206	1.279	1.264	1.377	1.693
- Dagtilbud	308	290	263	263	299
Produktivitetstal (1.000 kr.)					
Familier, Børn og Unge					
- Gennemsnitlig udgift pr. helårsanbringelse	-	726	755	757	742
- Gennemsnitlig udgift pr. forebyggende foranstaltninger	-	119	114	113	113
Voksenhandicap					
- Gennemsnitlig udgift pr. helårsperson i døgntilbud	-	328	330	341	370
- Gennemsnitlig udgift pr. helårsperson i dagtilbud	-	109	111	114	111
Socialpsykiatri og Udsatte Voksne					
- Gennemsnitlig udgift pr. helårsperson i døgntilbud	-	125	129	130	121
- Gennemsnitlig udgift pr. helårsperson i dagtilbud	-	122	118	115	135

*Døgninstitutioner: Tallet er eksklusiv sikrede døgninstitutioner. **ADHD-indsatsen er fra 1. september 2015 organisatorisk flyttet fra Voksenhandicap til Socialpsykiatri og Udsatte Voksne.

Særlige indsatsområder i 2018

Læring og uddannelse blandt børn og unge

Der skal udvikles en række specifikke indsatser, som skal styrke udsatte børn og unges læring og trivsel i skolen, herunder nye tilbud med fokus på tidlig indsats. Dette skal ske i et tæt samarbejde med Børn og Unge. Indsatsområdet afreporteres i Årsberetning 2018.

Uddannelse og selvforsørgelse for voksne med handicap

Igangværende indsatser og nye tiltag skal styrke uddannelse og beskæftigelse for voksne med udviklingshæmning og udviklingsforstyrrelse. Indsatsområdet skal udvikles i tæt samarbejde med Beskæftigelsesforvaltningen og afreporteres i Årsberetning 2018.

Uddannelse og selvforsørgelse for voksne med psykisk sygdom og udsatte voksne

Der skal udvikles nye modeller for inklusion af borgere med psykisk sygdom,

hjemløshed eller misbrugsproblemer på arbejdsmarkedet. Endvidere er der fokus på ansættelse af Peers (medarbejdere med brugerbaggrund). Dette kan være i tilbud til borgere med psykisk sygdom, men også i virksomheder og andre organisationer. Indsatsområdet skal udvikles i tæt samarbejde med Beskæftigelsesforvaltningen, virksomheder, frivillige og pårørende. Indsatsområdet afrapporteres i Årsberetning 2018.

Beskæftigelsesforvaltningen

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

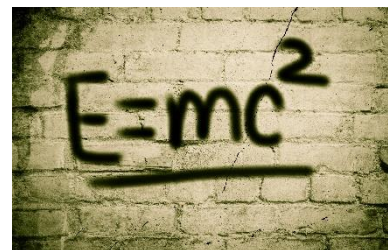
Det generelle billede er, at Beskæftigelsesforvaltningen forstærker sin rolle i forhold til at hjælpe virksomhederne til at få opfyldt deres behov for arbejdskraft og at modvirke langvarig kommunal forsørgelse blandt borgerne.

Antallet af borgere på kommunal forsørgelse er i de senere år fastholdt på ca. 40.500 på trods af, at der er et stigende antal borgere i aldersgruppen 16-66 år. Andelen af borgere på kommunal forsørgelse er dermed faldet fra 18,9% i 2013 til 18,1% i 2016. Foreløbige tal for 2017 viser, at denne udvikling fortsætter.

Fremdriftsreformen på uddannelsesområdet har øget den sæsonmæssige tilgang af ledige nyuddannede i Aarhus, men intet tyder på, at giver risiko for øget langtidsledighed.

Til trods for den positive udvikling på beskæftigelsesområdet, hvor andelen af offentligt forsørgede er blevet mindre, er det stadig en udfordring at nå Aarhus-målet om selvforsørgelse i 2020. Udviklingen på landsplan går således lidt hurtigere. Det er i dette lys nedenstående fokusområder og indsatser skal ses.

Beskæftigelsesforvaltningen arbejder på flere områder med investeringsmodeller, hvor ressourcer målrettes til forskellige områder, som giver afkast i form af flere borgere i job, og dermed færre udgifter til kommunal forsørgelse. En af modellerne er at styrke samarbejdet med virksomhederne. Det smitter af på de øvrige indsatser i Beskæftigelsesforvaltningen. Herudover er der forstærket fokus på f.eks. ugeområdet, fleksjob, flygtninge, dimittender mv.

Flere unge skal i uddannelse og job

Målene for folkeskoleelevernes andel i ungdomsuddannelse er sat i samarbejde med Børn og Unge. Andelen af elever, der forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse er fortsat ikke oppe på 95%. Det skal understreges, at denne andel er udtryk for en prognose, og ikke en egentlig opgørelse. Ungdommens Uddannelsesvejledning har iværksat flere initiativer i samarbejde med uddannelsesinstitutionerne for at vejlede og fastholde unge i uddannelse, herunder særligt i forhold til erhvervsuddannelserne.

Flere borgere med ikke-vestlig baggrund skal i job

Borgere med ikke-vestlig baggrund er overrepræsenteret i de forskellige grupper på offentlig forsørgelse. Det gælder både nyankomne flygtninge og familiesammenførte og borgere, som har boet i Aarhus gennem mange år. Nyankomne flygtninge tilbydes f.eks. virksomhedspraktikker i kombination med danskundervisning og Integrationsgrunduddannelse (IGU), hvor man er ansat i lønnet praktik med aflønning på erhvervsgrunduddannelses-lønsatser efter fastsat overenskomst og vilkår. Borgere med længerevarende offentlig forsørgelse tilbydes intensive samtaleforløb med fokus på jobmuligheder, herunder virksomhedspraktikker og småjobs på få timer pr. uge.

Stærkere partnerskaber med virksomhederne

Det bærende element i beskæftigelsespolitikken er Aarhus Kommunes virksomhedsstrategi. Strategien er videreudviklet ved at betone, at det er samarbejdet mellem borgere og virksomheder, der gør en forskel, og skal være ledestjernen i indsatserne. Strategien har et markant virksomhedsfokus, da virksomhederne er kunde nr. 1. Private og offentlige virksomheder skal sikres kvalificeret arbejdskraft og professionel service fra jobcentret samtidig med, at jobparate og aktivitetsparate borgere har gavn af en virksomhedsrettet indsats på rigtige arbejdspladser med reelle arbejdsopgaver. De aarhusianske virksomheder er nøglen til vækst og velfærd samtidig med, at de giver ledige fodfæste på arbejdsmarkedet og synliggør uddannelsesvejene.

Effekt og ydelsesmål

Budgetmål i Beskæftigelsesforvaltningen

Overskrift	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Flere unge skal i uddannelse og job				
Alle unge skal være i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 mdr. efter afgang fra grundskolen	99 pct.	😊 97 pct.	99 pct.	100 pct.
Flere borgere med ikke-vestlig baggrund skal i job				
Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund, som er på offentlig forsørgelse skal falde med 5 procent*	36,8 pct.	37,5 pct.	-	35,6 pct.
Stærkere partnerskaber med virksomhederne				
Antallet af virksomhedsrettede aktiviteter skal stige med 10 procent	11.964	13.020	-	14.322

* Svarer til et fald på 516 personer

Ydelser

Beskæftigelsesforvaltningens ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skemaer er der både aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

6-by nøgletal

[Beskæftigelsesområdet: 6-by nøgletal 2017 side 55](#)

Aktivitets og produktivitetstal i Beskæftigelsesforvaltningen

	R2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
Antal fuldtidspersoner					
Arbejdsløshedsdagpenge	7.616	6.841	6.168	5.810	5.846
Ydelser efter tabt dagpengeregulering	.	560	632.	526	187
Kontanthjælp	6.964	7.809	5.037	5.213	5.096
Uddannelseshjælp	.	.	3.102	3.061	2.908
Revalidering og forrevalidering	1.233	1.172	1.175	1.076	977
Integrationsydelse	.	.	.	24	741
Sygedagpenge	4.365	4.091	3.978	3.616	3.588
Jobafklaringsforløb	.	.	94	705	1.032
Ressourceforløb	.	20	109	344	678
Ledighedsydelse	1.320	1.293	1.191	1.184	1.175
Fleksjob	3.724	3.867	4.043	4.059	4.268
Førtidspension	15.748	15.506	15.044	14.593	14.090
I alt på kommunale overførselsydelser	40.970	41.159	40.573	40.211	40.586
Andel på overførselsydelser af befolkningen 18-65 år, pct.	19,0	18,9	18,5	18,2	18,1

Ungeindsats (antal fuldtidselever):					
Ekstraordinære lære og praktikpladser	55	54	79	55	42
Produktionsskoleelever	437	419	382	356	336
EGU elever	124	108	106	106	93
Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	127	147	165	200	213
Antal aktiveringsforløb	41.126	45.124	43.504	37.586	39.964
Heraf forløb i virksomheder	13.480	12.806	13.334	13.106	14.093
Antal personer med mentorstøtte	1.521	1.922	2.443	2.644	2.907
Antal virksomheder i Aarhus, som Jobcentret er i kontakt med	-	3.404	4.105	5.294	5.980

Særlige indsatsområder i 2018

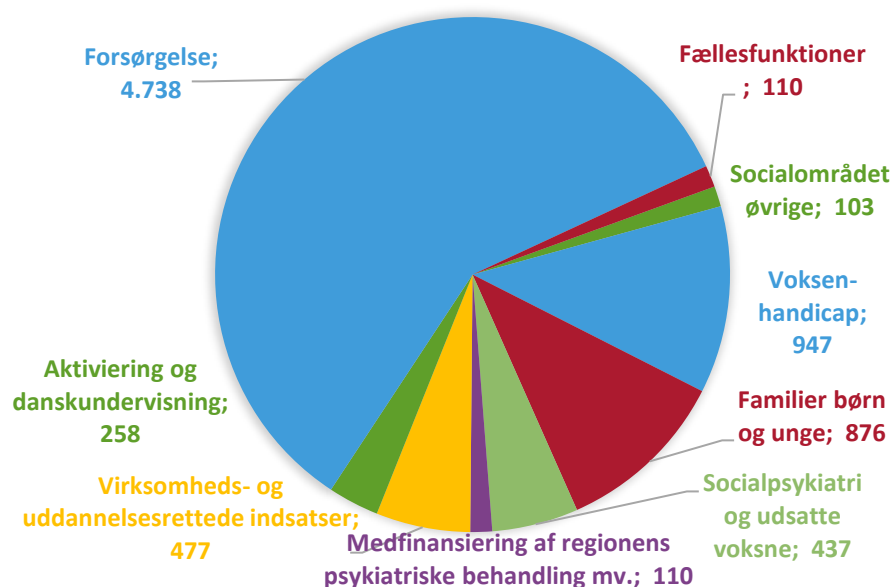
Læring og uddannelse blandt børn og unge

Uddannelse og selvforsørgelse på begge voksenområder

Ressourcer

Det samlede nettodriftsbudget for Sociale Forhold og Beskæftigelse er på 8,1 mia. kr. i 2018. Refusioner og øvrige indtægter udgør 1,9 mia. kr. Afdelingens samlede bruttobudget er således 10 mia. kr.

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018 på 8.055 mio. kr.

Udviklingen i budgettet

Afdelingens regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter	7.972	8.175	8.043	8.231	8.353	8.498
Nettoanlægsudgifter	71	37	28	24	1	16

Afdelingens samlede budget er stigende i budgetperioden. Det skyldes hovedsageligt refusionsreformen på beskæftigelsesområdet, der betyder at kommunens medfinansiering på de fleste forsørgelsesudgifter er stigende.

Aarhus er en by i vækst. Den positive befolkningsudvikling medfører et øget udgiftsbehov, der er indarbejdet i socialområdets budgetter og i de forventede forsørgelsesudgifter.

Teknik og Miljø

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

Årsberetningen for 2016 viser, at der generelt er en positiv udvikling for de fem hovedmål, som fremgår nedenfor i afsnittet "Effekt og ydelsesmål". Hovedmålene bunder i en grundlæggende vision om at "skabe rammevilkår i verdensklasse og realisere Aarhus' markante vækstpotentiale". De fire første mål står også beskrevet i Forslag til Kommuneplan 2017.

Vi skal sikre liveability

For at sikre liveability fortsætter Teknik og Miljø i 2018 indsatsen for at udbrede og forankre arbejdet med liveability.

Siden budget 2015 har Teknik og Miljø særligt arbejdet med et 360 graders dialogværktøj til bæredygtig planlægning i forbindelse med lokalplanlægningen og større bygge- og anlægsprojekter. Metoden skal sikre, at bygherrer forlods får bedre kendskab til, hvilke kriterier Byrådet lægger vægt på, og samtidig give Byrådet et bedre beslutningsgrundlag. Effekterne af disse indsatser følges og dokumenteres nøje og skal indgå i en værktøjskasse til opfyldelse af Byrådets mål for byudviklingen.

Med henblik på at styrke rammerne om byudviklingen har Aarhus Kommune besluttet at etablere et by-laboratorium - Liveable City Lab. LCL er forankret i Teknik og Miljø med et tværgående sigte i forhold til Aarhus-målene, organisationen Aarhus Kommune og Aarhus og omkringliggende bysamfund og med international inspiration. Der er i dette regi udviklet evalueringsværktøjer, som benyttes i konkrete byudviklings- og klimatilpasningsprojekter samt eksperimenter i Kulturhovedstad 2017.

Der er med forbilleder som Vancouver, én af verdens mest liveable byer, beskrevet muligheder i Kommuneplan 2017 om at fokusere på den grønne og børnevenlige by.

I Smart Aarhus-projekter vendes traditionelle kommunikationsmodeller på hovedet, og med udgangspunkt i aktuelle sager, hvor der er noget på spil for borgerne i bydelene, udvikler Teknik og Miljø initiativer, der fordrer lokalt engagement og medborgerskab.

Vi skal sikre bæredygtig vækst

For at sikre bæredygtig vækst skal Aarhus gå foran som en ressource- og energieffektiv by. Mulighederne for bæredygtig vækst tænker Teknik og Miljø ind i løsningen af alle opgaver, bl.a. i ny klimavarmeplan, projektet AA+/energiledelse og Klimaplanen.

Fra aktiviteterne i Klimaplan 2012-2015 har den største effekt været omlægningen af fjernvarmen, der i dag står for 20 pct. af den samlede CO₂-udledning i Aarhus Kommune. Byrådet har d. 18. januar 2017 vedtaget en ny klimastrategi og Klimaplan 2016-2020 for Aarhus Kommune.

Byrådet har i Budgetforlig 2017 besluttet, at afsætte 4,5 mio. kr. årligt - som supplement til allerede afsatte midler - til at understøtte Klimaplan 2016-2020. Af de i alt 18 mio. kr. finansieres 10 mio. kr. via omprioritering fra ikke-gennemførte tiltag i sidste klimaplan. Endvidere forudsættes AffaldVarme Aarhus at bidrage med ca. 16 mio. kr. til initiativerne i den nye klimaplan. I Kommuneplan 2017 står beskrevet behovet om at fremme genbrug, optimering, omdannelse og fortætning af eksisterende erhvervs- og boligområder til nye moderne områder.

Organisation

- Du kan læse mere om os på:
- <http://www.aarhus.dk/om-kommunen/organisation/teknik-og-miljoe.aspx>
- Der er ca. 1.200 ansatte i Teknik og Miljø fordelt på fire centre og to stabe.

"Vi skal forene høj levestandard og livskvalitet mens Smilets by vokser"

"Vi skal bygge fremtidens Aarhus bæredygtig og mobilisere en folkeligt forankret kurs mod CO2030"

Vi skal sikre en by i social balance

For at sikre bolig målet er der igangsat en række initiativer i de løbende planer for større byudviklingsområder og i Kommuneplan 2017 til at understøtte Boligpolitikens vision: *Alle aarhusianere har mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance.*

I budget 2016 afsatte Byrådet 232 mio. kr. til at sikre mindst 1.600 nye almene familieboliger i Aarhus.

Denne "boligpakke" betyder, at kvoterne til budget 2018 og tilsvarende i 2019 udgør i alt 410 almene familieboliger og 305 ungdomsboligenheder.

På baggrund af den seneste boligprognose for årene 2016-2029 er forventningen, at der i den kommende budgetperiode 2018-2021 skal opføres i alt 12.639 boliger i Aarhus, heraf 7.491 almene og private familieboliger og 5.148 boliger med mindre end 3 værelser og under 75 m², inkl. alle almene ungdomsboliger.

Udgangspunktet for vurderingen af behovet for kvote til almene familieboliger er en målsætning om 25% andel af almene boliger og kommunens prognose for antallet af nye familieboliger de kommende år.

Med den aktuelle lovgivning vil den kommunale grundkapital være 14% fra 2019 og ikke de nuværende 10% af boligernes anskaffelsessum. Dette medfører som udgangspunkt merudgifter på 40% til alment byggeri fra 2019. Da en kommende DUT-kompensation ikke fastsættes ud fra kommunernes byggeomfang vil kompensationen forventeligt ikke kunne dække merudgiften for kommuner (som Aarhus), hvor der bygges mange almene boliger.

Vi skal sikre mobilitet og forbundethed

For at sikre mobilitet og forbundethed er virkemidlerne at minimere transportbehovet, påvirke transportvaner, udnytte eksisterende infrastruktur bedre og anlægge ny infrastruktur.

Dette sker bl.a. gennem anlægsprogrammet, udmøtning af MOVE og reservemidler 2020-21, VVM for letbanens etape 2, en ny p-politik samt næste etape til en forbedret havneforbindelse.

Teknik og Miljø ønsker at belyse en forøget interesse for anvendelse af byens rum som følge af byudviklingen. For at understøtte visionen om en by i bevægelse samt sikre vækst i de grønne transportformer arbejder Teknik og Miljø systematisk med temperaturmålinger af de bløde trafikanter og derved understøtte mål for liveability og mobilitet. Der er organiseret indsatser til at belyse muligheder for skaleringer til bydækkende aktiviteter samt indtænkning i kommende Cykelhandlingsplan, Fodgængerstrategi og Mobilitetsplan for Midtbyen.

Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift

For at sikre en effektiv og serviceminded drift arbejder Teknik og Miljø for at rykke op i de forskellige omdømmeanalyser, der gennemføres, og sætter ambitiøse mål for service og sagsbehandlingstider samt gennemfører løbende og systematiske målinger af den oplevede service. Gennem sociale medier, en ny hjemmeside og nyt intranet vil Teknik og Miljø øge involveringen af borgere og andre aktører i planlægningen af byens udvikling og afprøve nye former for mere omfattende dialog og involvering.

Teknik og Miljø arbejder videre på en strategi om at gøre sociale medier til Teknik og Miljø's primære kommunikationskanal og dialogværktøj til at kommunikere med byen – ved at fremvise Aarhus som en by i social balance, en by som vægter mobilitet og som udfører en effektiv og serviceminded drift gennem social mediekommunikation. Teknik og Miljø ønsker at foretage yderligere højdespring, som beskrevet i både

"Alle aarhusianere har ret til en god by med en stærk social kapital og sammenhængskraft"

"Vi skal bygge afstandene kortere og skabe bedre mobilitet for mennesker og varer"

"Vi skal afprøve nye former for mere omfattende dialog og involvering. Teknik og Miljø skal præstere bedre i omdømmeanalyser"

brancheanalyser (fx Dansk Byggeri) og kommunens erhvervsklimamålinger for erhvervsrettet myndighedsbehandling (bygge- og miljøsagsbehandling).

Effekt og ydelsesmål

Budgetmål i Teknik og Miljø

Vi skal sikre liveability	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Aarhusianernes tilfredshed med, at Aarhus er en god by for alle og har en høj grad af medborgerskab skal øges i forhold til 2016 målt ved temperaturmåling af Aarhus-målene (Ændret mål).	Ej opgjort: Første måling foretaget januar 2016.	God by:77 point Medborgerskab: 64 point	Mere end 77/ 64 point	Mere end 77/ 64 point
Vi skal sikre bæredygtig vækst	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Aarhus skal være CO ₂ -neutral i 2030 målt ved CO ₂ -udledning i tons pr. indbygger (Aarhus Kommune som bysamfund) (Ændret mål).	Ej opgjort smiley, da budgetmål er indført i 2016. 4,8 T/indb.	Ej opgjort.	Ej opgjort.	2,3 T/indb. i 2020
Vi skal sikre en by i social balance				
Der skal være en mere varieret boligsammensætning i byens områder. Hvert af byens områder (postnumre) klassificeres i høj, mellem og lav variation mht. personindkomst, aldersfordeling og ejerforhold. Målet er, at flere områder går fra en lav til en højere variation end omvendt. (Ændret mål).	Ej opgjort.	Ej opgjort.	Opgørelse af antal områder med lav, mellem og høj variation.	Udvikling i retning af større variation.
Vi skal sikre mobilitet og forbundethed				
En stigende andel af transporten skal ske via kollektiv trafik, cykling og gang målt ved transportvaneanalyserne (Ændret mål).	Se aarhus.dk/lis →Budgetmål Teknik og Miljø: Aarhus – indenfor Ringgaden: - Gang: 26% - Cykel: 24% - Bus: 9% - Tog: 5% - Bil: 35% - Andet: 1% Hele Aarhus: - Gang: 19% - Cykel: 17% - Bus: 6% - Tog: 3% - Bil: 53% - Andet: 2%	Se aarhus.dk/lis →Budgetmål Teknik og Miljø: Aarhus – indenfor Ringgaden: - Gang: 24% - Cykel: 24% - Bus: 9% - Tog: 4% - Bil: 38% - Andet: 1% Hele Aarhus: - Gang: 20% - Cykel: 17% - Bus: 6% - Tog: 3% - Bil: 52% - Andet: 2%	Se aarhus.dk/lis →Budgetmål Teknik og Miljø	Se aarhus.dk/lis →Budgetmål Teknik og Miljø: Aarhus – indenfor Ringgaden: - Gang: >24% - Cykel: >24% - Bus: >9% - Tog: >4% - Bil: <38% - Andet: 1% Hele Aarhus: - Gang: >20% - Cykel: >17% - Bus: > 6% - Tog: >3% - Bil: <52% - Andet: 2%
Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift				
Brugertilfredsheden, målt på de enkelte myndighedsområder, skal ligge på mindst 80% tilfredse eller meget tilfredse (Ændret mål).	Gennemførte byggesager: 55% Gennemførte miljøgodkendelser: 94%	Gennemførte byggesager: 70% Gennemførte miljøgodkendelser: Virksomheder: 99% Landbrug: 85%	Gennemførte byggesager: >80% Gennemførte miljøgodkendelser: >80%	Gennemførte byggesager: >80% Gennemførte miljøgodkendelser: >80%

Se yderligere opgørelse af måltallene på www.aarhus.dk/lis →Budgetmål Teknik og Miljø

Ydelser

Teknik og Miljø's ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skema er der både aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

6-by nøgletal

[Byens Anvendelse: Vejområdet 6-by Nøgletal 2017 side 14](#)

[Byudvikling og Mobilitet: Kollektiv trafik 6-by Nøgletal 2017 side 15](#)

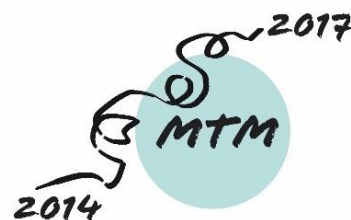
Aktivitets- og produktivitetstal i Teknik og Miljø

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
CBA					
Samlet energiforbrug (GWh) til vejbelysning	16,9	16,9	15,6	15,1	13,9
Forbrug af salt, gram pr. m ² off. vejnet	10,4	10,5	11,1	11,0	11,2
CBA					
Vedligeholdelse af kørebaner (inkl. stier), kr. pr. indbygger	185,3	173,4	173,1	171,8	97,9
Vedligeholdelse af fortove (inkl. stier), kr. pr. indbygger	58,3	56,2	74,4	73,2	95,8
Vintervedligeholdelse, kr. pr. indbygger	104,3	115	90	84,8	93,3
Renholdelse, kr. pr. indbygger	58,8	58,2	55,9	55,5	60,3
Vedligehold af kørebaner, kr. pr. 10 m ²	66,4	62,4	56,6	56,5	31,5
Vedligehold af fortove, kr. pr. 10 m ²	93,7	91,6	116,9	116,1	157,8
Virksomheder og Jord (CME)					
Miljøtilsyn af virksomheder (antal)	219	228	216	210	217
Miljøtilsyn af landbrug (antal) rutinetilsyn	62	50	73	65	74
Ejendomme (CAE)					
Antal ledigblevne lejemål i alt	158	124	107	102	98
Udlejning til genhusninger	45	26	0	8	0
Udlejet til flygtninge og indvandrere	0	25	21	8	2
Udlejet til akutte boligansøgere	42	28	37	35	35
Boliger til studerende (Skejby Vænge)	71	45	49	51	52
Antal ledigblevne erhvervslejemål	12	10	7	10	5
Ikke udlejet, gns. antal dage	42	150	165	93	156
AffaldVarme Aarhus (CME)					
Boligheder, der modtages affald fra, i alt	162.024	165.821	167.118	168.908	170.165
Boligheder i alt, vægtet	115.897	118.225	119.121	120.394	121.453
Dagrenovation fra private husstande, tons	71.217	71.154	71.115	70.843	71.596
Samlet beholdervolumen, m ³	796.936	814.632	827.263	928.987	957.928
Affald på genbrugsstationerne, tons	116.965	122.018	131.470	137.870	142.856
Forbrændingsanlægget:					
- Tilførte mængder, tons	243.747	238.453	237.702	251.912	249.592
- Fraførte mængder, tons	56.192	55.103	55.321	58.957	55.776
Affald, Farligt affald + Bygge- og Haveaffald:					
- Farligt affald, Modtaget affald, tons	1.990	1.706	1.862	1.910	1.856
Byggeri (CME)					
Byggesager pr. medarbejder	82	89	76	87	80
Mobilitet (CBM)					
Antal påstigninger pr. køreplantage	-	63,7	63,9	63,5	61,2

Særlige indsatsområder

OPS-projektet Gellerup

Projektet er en hjørnesten i Helhedsplanen for Gellerup og Toveshøj. Ved at blande de mange funktioner og derigennem åbne huset op er det muligt at invitere offentligheden indenfor og på den måde få skabt et Demokratisk hus, der ikke kun er placeret i Gellerup, men som samtidig bidrager positivt til området og resten af Aarhus. Projektet omhandler 950 ansatte fra Aarhus Kommune samt 50 ansatte fra Lokalpolitiet Vest / 23.000 m² kontorbygning inkl. ca. 1.500 m² udadvendte funktioner, samt 12.500 m² parkeringshus. Projektet vil blive udført i perioden 2016-2018 og vil være et af de første projekter, der står færdigt som følge af Helhedsplanen. Eventuelle krav til opfølgning eller afrapportering afventer budgetforlig 2018.

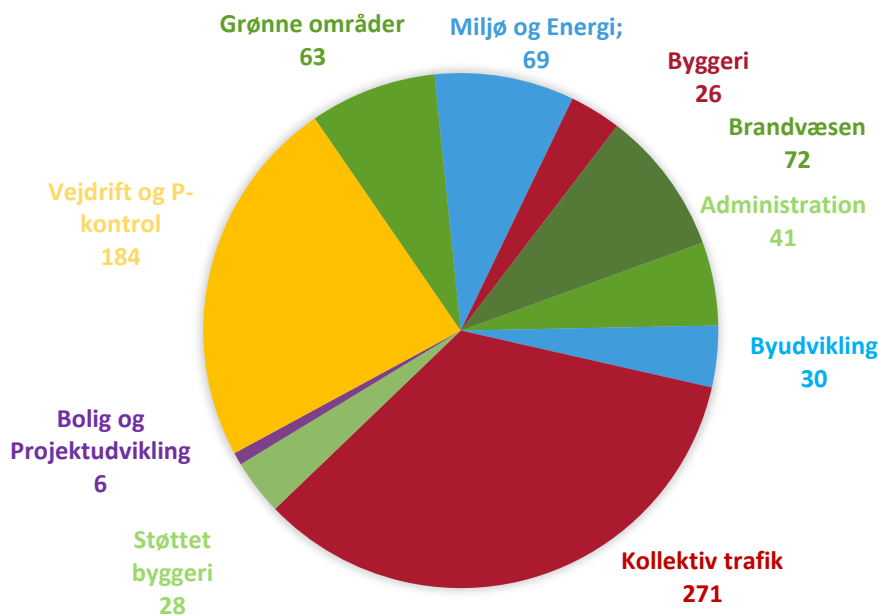
Ressourcer

Det samlede bruttodriftsbudget for Teknik og Miljø i 2018 er på ca. 3.821 mio. kr. Driftsindtægterne (primært salg af varme, gebyrindtægter vedr. affald, salg af arealer og huslejeindtægter) udgør ca. 3.262 mio. kr., og nettodriftsforbruget er dermed 559 mio. kr.

Anlægsbudgettet udgør brutto ca. 956 mio. kr. og netto ca. 521 mio. kr.

De skattefinansierede områder udgør på driftens bruttodriftsbudget 1.051 mio. kr. Nettodriftsbudgettet udgør ca. 749 mio. kr.

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018 på 790 mio. kr.

Note: Områderne Ejendomme (nettoindtægtsbudget) og Natur og Vej Service (nul-budget) indgår ikke i opgørelsen.

Udviklingen i budgettet

Teknik og Miljø's regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter, skattefinansieret	708	754	752	744	742	737
Nettodriftsudgifter, takstfinansieret	-218	-160	-190	-171	-173	-170
Nettoanlægsudgifter, skattefinansieret	728	401	331	352	258	279
Nettoanlægsudgifter, takstfinansieret	436	345	165	130	150	81

Nettodriftsudgifterne på det skattefinansierede område er generelt faldende over budgetperioden 2018-2021. Dette skyldes bl.a. indarbejdelse af handleplan for Byggeri og ophør af midlertidig driftsbevilling vedr. Klimasekretariatet.

På det takstfinansierede område afspejler driftsoverskuddet finansieringen af anlægsudgifterne.

Nettoanlægsudgifterne på det skattefinansierede område er ligeledes faldende, bortset fra i år 2019, hvor der er afsat 103 mio. vedr. Bering-Beder vejen.

Sundhed og Omsorg

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

De ældre skal have et godt liv som borgere i Aarhus Kommune. De skal have magten over deres eget liv og være så selvhjulpne som muligt.

Strategien i Sundhed og Omsorg og de fem ledetråde er pejlemærker for udviklingen i afdelingen. De tre af ledetrådene er rettet direkte mod den indsats, Sundhed og Omsorg yder for borgerne og afdelingen understøtter borgerne ved at holde fokus på de overordnede effektmål: 'Vi holder borgerne væk', 'Al magt til borgerne' og 'Vi er sammen med borgerne'. Den rehabiliterende tankegang, sundhedsfremme og forebyggelse tænkes således ind i alle sammenhænge, hvor Sundhed og Omsorg er i kontakt med borgerne.

Der ses en tydelig tendens til, at de svageste borgeres behov for hjælp fra Sundhed og Omsorg er blevet større og plejebehovet mere ressourcekrævende. Derfor arbejder Sundhed og Omsorg med balancering og effektivisering af forbruget af ressourcer, så afdelingen er rustet til at imødekomme de udfordringer, der allerede findes og som fremadrettet vil komme på ældreområdet.

Sundhed og Omsorg har desuden det tværgående ansvar for kommunens sundhedsopgaver. Dette arbejde rammesættes i Aarhus Kommunes Sundhedspolitik 'Sammen om Sundhed - Mere af det der virker!', der blev vedtaget af byrådet i 2014. Med udgangspunkt i Aarhus Kommunes Sundhedspolitik samarbejdes der tværmagistratsligt og tværsektorielt på at hæve den generelle sundhedstilstand blandt hele Aarhus Kommunes befolkning.

Vi holder borgerne væk

Ét af Sundhed og Omsorgs mål er, at 9 ud af 10 borgere over 65 år i hjemmeplejen på sigt ikke får hjælp af Sundhed og Omsorg. Udviklingen i borgere, der ikke får hjælp er positiv, men samtidig bliver borgerne, som Sundhed og Omsorg er i kontakt med, mere komplekse i deres behov for hjælp, hvilket ses i tiden pr. borger. Borgere bliver udskrevet tidligere fra hospitalet og der ses en tendens til, at en større del af hospitalernes sygepleje sker i Kommunen. Dette afspejles i en presset økonomi i lokalområdernes sundhedsenheder samt i et øget behov for korttidspladser.

For at understøtte at ældre borgere i Aarhus Kommune har et godt liv, fordrer Sundhed og Omsorgs strategi, at såvel borgerne som civilsamfundet indgår som medspillere. Borgerne vil gerne klare sig selv og Sundhed og Omsorg arbejder frem imod at kunne sikre den ønskede effekt ved at ansvarliggøre netværket omkring borgerne og indtænke borgeroplæring, hjælpemidler og rehabilitering i alle sammenhænge, hvor Sundhed og Omsorg er i kontakt med borgerne. Dertil kommer implementeringen af en faglig forløbsmodel, der har til hensigt at styrke det tværfaglige samarbejde og understøtte det sammenhængende borgerforløb. Sundhed og Omsorg understøtter gennem udvikling og implementering af velfærdsteknologiske løsninger borgerne i at blive mere selvhjulpne, hvilket samtidig sikrer den optimale udnyttelse af ressourcerne.

Al magt til borgerne

Sundhed og Omsorg ønsker, at borgerne skal have magten i eget liv. En udvikling i en positiv retning i tilfredsheden for borgere i hjemmeplejen og på plejehjem forventes blandt andet grundet implementering af ny omsorgsjournal, der i højere grad medvirker til, at dokumentation f.eks. foregår sammen med og hos borgerne. Dette vil forventeligt komme til udtryk

SUNDHED OMSORG

Organisation

- Sundhed og Omsorg beskæftiger ca. 5.100 fuldtidsansatte.
- Se Sundhed og Omsorgs organisationsdiagram [her](#).

i en stigning i den samlede tilfredshed. Samtidig vil muligheden for varme måltider serveret fra plejehjemmenes egne køkkener og fokus på hjemliggørelse på plejehjemmene forventet have en positiv effekt på følelsen af hjemlighed og hygge, hvilket vil influere tilfredsheden hos borgerne i plejehjemmene i en positiv retning. Ligeledes vil en øget indsats for fleksibel hjælp og kendte hjælpere hos borgerne i eget hjem formentlig kunne øge tilfredsheden i hjemmeplejen.

Vi er sammen med borgerne

Reduktion i andelen af borgere, der er ensomme, er i fokus i Sundhed og Omsorg under ledetråden og det tredje overordnede effektmål 'Vi er sammen med borgerne'. Sundhed og Omsorg arbejder strategisk med at øge livsglæden og trivselen blandt borgere i Aarhus blandt andet med Folkebevægelsen mod ensomhed, "bevægelsen" Genlyd, spisevenner og pårørendeindsatser. En styrkelse af det frivillige arbejde er en del af Sundhed og Omsorgs langsigtede strategi og Sundhed og Omsorg forventer en positiv udvikling i 2018. Sundhed og Omsorg ser desuden frem mod Aarhus som Europæisk Frivillighovedstad 2018, hvor Sundhed og Omsorg er hovedansvarlig for det tværmagistratslige arbejde og forsætter arbejdet med at styrke frivilligheden. Dette sker blandt andet med en målrettet indsats for at skabe brobygning mellem generationer således, at der hveres flere yngre frivillige samt fokus på samskabelse og det aktive medborgerskab, hvilket ligeledes spiller en rolle i reduktion af ensomhed.

De pårørende til plejehjemsbeboernes tilfredshed er ligeledes et effektmål under 'Vi er sammen med borgerne'. Et tiltag der skal medvirke til, at de pårørende og borgernes tilfredshed i plejehjemmene forventes at stige er blandt andet fokus på at skabe flere fællesskaber og bringe livsglæde ind i plejehjemmene ved hjælp af indsatser for hjemlighed og aktiviteter udført af oplevelsesmedarbejdere, der skal få plejehjemmene til at emme af liv og sjæl og skabe glæde og aktivitet på plejehjemmene.

Sundhed og Omsorgs ønskede effekter for borgerne vises i målskemaet nedenfor.

Effekt og ydelsesmål

Budgetmål i Sundhed og Omsorg

	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Vi holder borgerne væk				
Andelen af borgere over 65, der ikke modtager praktisk hjælp eller personlig pleje. I 2020 er målet, at 9 ud af 10 ikke modtager hjælp eller pleje	87,2	😊 88,0	88,5	89,0
Al magt til borgerne				
Andelen af borgere, der alt i alt er tilfredse med hjemmehjælpen	-	😊 75	77	77
Andelen af borgere, der alt i alt er tilfredse med plejehjemmet (Nyt mål)	87	87	87	87
Vi er sammen med borgerne				
Andelen af borgere i hjemmeplejen, der ikke føler sig ensomme (Ændret mål)	-	😊 87,0	89,0	90,5
Andelen af pårørende til beboere i plejehjem, der er tilfredse	60	😊 61	65	70

Note: Et minus og/eller manglende smiley betyder, at der ikke foreligger data. Dette kan skyldes, at en undersøgelse ikke er lavet i det pågældende år eller, at der er tale om et nyt eller ændret budgetmål.

Ydelser

Sundhed og Omsorgs ydelser og opgaver fordeler sig på en række hovedområder.

- Drift af lokalcentre og plejehjem
- Pleje og praktisk hjælp til alle borgere uanset alder
- Akut- og rehabiliteringstilbud
- Hjælpe midler til alle borgere uanset alder
- Aktivitets- og træningstilbud
- Sundhedsfremme, forebyggelse og genoptræning i hele Aarhus Kommune
- Madtilberedning og drift af caféer på lokalcentre
- Inddragelse af frivillige og civilsamfund

6-by nøgletal

Der henvises til den officielle rapport, som kan findes via nedenstående links.

[Ældreområdet: 6-by Nøgletal regnskab 2016 side 52](#)

[Sundhedsområdet: 6-by Nøgletal regnskab 2016 side 32-33](#)

Aktivitets og produktivitetstal i Sundhed og Omsorg

Aktivitetstal for Sundhed og Omsorg	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
Antal modtagere af hjemmehjælp	-	7.692	7.437	7.072	6.859
Antal visiterede timer pr. modtager pr. år	-	161	161	165	174
Antal beboere i plejehjem	-	2.108	2.240	2.281	2.307
Antal modtagere af sygepleje	-	5.896	6.235	6.390	6.405
Antal genoptræningsplaner § 140	-	7.847	8.210	8.125	8.578
Antal modtagere af træning (ekskl. Grib Hverdagen og § 140)	-	1.346	1.589	1.732	1.690
Produktivitetstal for Sundhed og Omsorg					
Den direkte brugertid i hjemmeplejen (BTP) (%)	-	49,5	52,1	52,4	53,5
Ansatte pr. plejehjem	-	0,90	0,90	0,89	0,90
Antal modtagere pr. sygeplejerske	-	31,0	29,0	30,2	30,0
Forebyggelige indlæggelser	-	-	2.463	2.699	2.757
Gennemsnitlig sygedage pr. fuldtidsansat	-	-	-	13,08	13,12
Arbejdsulykker pr. 100 medarbejdere	-	-	12,0	10,2	8,8
Antal frivillige som faciliterer og samarbejder med lokalcentre og plejehjem om aktiviteter for borgere	2.419	2.595	2.829	2.749	2.819
Andel plejeboliger, hvor der er en basispakke af velfærdsteknologi (%)	-	-	25	26	33

Særlige indsatsområder

Som følge af takstændringen for færdigbehandlede patienter i 2017 skal der i Sundhed og Omsorg foretages en målrettet indsats i forhold til at nedbringe udgifterne til færdigbehandlede patienter på sygehusene. Dette medfører et behov for at etablere flere korttidspladser i Aarhus Kommune.

Frem mod Aarhus som Europæisk Frivillighovedstad 2018 skal der sættes yderligere fokus på udvikling af frivillighed, samskabelse og medborgerskab. Dette arbejde skal blandt andet understøtte Aarhus Kommunes Medborgerskabspolitikens mål om at fastholde og udvikle et socialt, økonomisk og bæredygtigt velfærdssamfund samt understøtter debatoplægget Kommune Forfra.

Som en del af den tværmagistratslige sundhedsindsats vil arbejdet med at nedbringe uligheden i sundhed fortsætte. Tværmagistratsligt samarbejdes der mellem Børn og Unge-udvalget, Socialudvalget, Beskæftigelsesudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget - og på sigt alle magistratsafdelinger - om opgørelse af det gode liv for alle borgere i alle aldersgrupper i Aarhus Kommune samt opgørelse af uligheden mellem de sårbare og udsatte grupper af borgere og alle andre.

Som følge af de mere komplekse borgerforløb stilles krav til dels opgaveløsningen i Sundhed og Omsorgs sundhedsenheder og dels til plejepersonalets faglighed. Derfor er der i Sundhed og Omsorg fortsat behov for at fokusere på udfordringerne i sundhedsenhederne.

Ressourcer

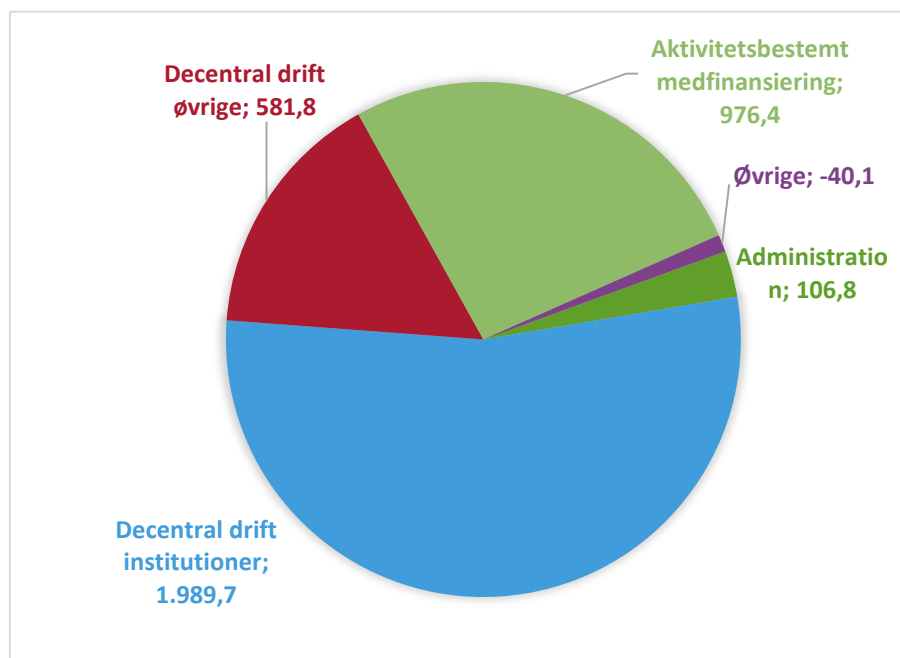
I 2018 er Sundhed og Omsorgs budget på 4,1 mia. kr., fordelt med 3,7 mia. kr. til drift og 0,4 mia. kr. til anlæg.

Driftsbudgettets største post er den decentrale drift af ældreområdet på i alt 2,6 mia. kr. Her ligger institutionerne, som varetager ydelserne i forhold til borgerne – rehabilitering, pleje og praktisk hjælp, sygepleje og træning m.m. I den øvrige del af decentral drift ligger hjælpemidler, sundhedsområdet, betaling for borgere i andre kommuner m.m.

Den næststørste post på knap 1 mia. kr. er den såkaldte "aktivitetsbestemte medfinansiering", som er kommunens betaling til Region Midtjylland for aarhusianere, der indlægges på sygehuse, går til praktiserende læger, speciallæger, private fysioterapeuter m.m.

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018

Udviklingen i budgettet

Sektorens regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter	3.543	3.649	3.679	3.740	3.812	3.834
Nettoanlægsudgifter	39	25	425	331	331	68

I forhold til budget 2017 stiger driftsbudgettet i perioden med 12 mio. kr. i 2018 op til 156 mio. kr. i 2021. Udover de ændringer, der ligger i afdelingernes budget, skyldes stigningen primært budgetmodellerne fra tidligere år.

Anlægsudgifterne stiger fra 2017 til 2018-2020. Det skyldes primært, at Generationernes Hus (100 plejeboliger og 100 ældreboliger) og Abildgården (125 plejeboliger) forventes bygget i denne periode.

I afdelingernes budget er der foretaget en række ændringer. De væsentligste ændringer:

- Budgetmodellerne tilføjer 6 mio. kr. i 2018 stigende til 66 mio. kr. i 2021. I budgetforliget for 2017 besluttede man, at budgetmodellen for ældre handicappede skulle hæves og finansieres via budgetmodellen for ældre. I budgettet ligger der et engangsløft på i alt 29,7 mio. kr., som er flyttet mellem de to budgetmodeller i forlængelse af beslutningen i budgetforlig 2017 om at indarbejde yderligere sund aldring på ældreområdet.
- På sundhedsområdet tilføres der mellem 4 og 6 mio. kr. pr. år. Det vedrører nationale tiltag vedr. kræfthandleplan, ældres tandsundhed og demenshandleplan.
- Fra 2019 bliver klippekort til beboere i plejeboliger en del af det kommunale bloktilskud og dermed en del af driftsbudgettet. Århus' andel udgør 22 mio. kr., som tilføres budgettet fra 2019 og frem.
- Der tilføres knap 9 mio. kr. til SOSU-elever i 2018 som følge af en uddannelsesreform, der ændrer dimensioneringen i 2017 og 2018. Midler vedrørende 2019 og frem udmøntes først, når dimensioneringen for fremtidige perioder kendes.

Kultur og Borgerservice

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

Kultur- og Borgerservice har igangsat en proces, hvor der arbejdes videre med udviklingen af relevante effektmål. En af udfordringerne er at opstille klare målbare effektmål. Hvad er fx effekten af et bibliotek? Det er ikke bogudlån, der er en ydelse. Er det underholdning, uddannelse eller begrebet medborgerskab – og hvordan måler man det? Det er nogle af de overvejelser, der indgår i udviklingen af effektmål på området.

Sport & Fritid arbejder på en ny politik, der forventes vedtaget ved udgangen af 2017 med virkning fra 1. januar 2018. I forlængelse af politikken udarbejdes der ligeledes nye mål, der må forventes at erstatte de nuværende budgetmål for 2018. I processen for udarbejdelse af de nye mål er der fokus på effektstyring.

I forbindelse med evalueringen af Kulturby 2017 foretages der i samarbejde med Århus Universitet analyser af effekter ved kulturhovedstadsprojektet. Denne evaluering vil indgå i de kommende arbejde med effektmål i Kultur og Borgerservice.

Organisation

- Kultur og Borgerservice dækker områderne Sport og Fritid, Kultur samt Borgerservice og Biblioteker
- Der er ca. 750 fuldtidsansatte i Kultur og Borgerservice
- [Link til organisationsdiagram](#)

Effekt og ydelsesmål

Budgetmål i Kultur og Borgerservice

Sport og Fritid	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
1. delmål: Deltagelsen i foreninger og aftenskoler skal være på samme niveau eller højere end gennemsnittet for de seneste 3 år	☹️			
Børn og unges deltagelse i folkeoplysende foreninger				
Antal deltagertimer	4.899.904	-	5.493.953	5.286.496
Deltagertimer pr. indbygger i aldersgruppen	52,26	-	59,9	58,7
Antal deltagere i aftenskolekurser	48.093	-	47.559	47.577
Deltagere i forhold til befolkningstal (%)	18,2	-	17,4	17,1
Antal deltagere i aftenskoleforedrag	43.934	-	40.000	41.935
Deltagere i forhold til befolkningstal (%)	16,6	-	14,5	15,1
2. delmål: Kapaciteten af den offentlige åbningstid i svømmehallerne og i skøjtehallen skal have en udnyttelsesgrad på niveau med eller er højere end gennemsnittet for de seneste 3 år (ændret)	😊	😊		
Antal gæster i alt			830.925	830.925
Antal betalende gæster i alt	426.260	395.109	428.640	428.640
Antal gæster gns. pr. åbningstime	64,1	50,6	49	49

Kultur	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
3. delmål: Aarhus' kultur- og kunstproduktionsmiljøer styrkes ved, at flere får en kunstfaglig uddannelse ¹ (Antal på uddannelse)				
Billedkunstnerisk Grunduddannelse	-	-	12	24
Scenekunstnerisk Grunduddannelse	-	-	12	24
4. delmål: Den kunstneriske kvalitet skal afspejle sig ved en tilfredsstillende publikumssøgning	😊	😊		

¹ De to nye kunstfaglige uddannelser etableres efter sommeren 2017.

Kultur	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
ARoS	569.324	614.170	600.000	600.000
Den Gamle By	476.050	515.667	450.000	450.000
Moesgaard Museum	517.603	401.420	360.000	360.000
Musikhuset Aarhus	471.220	610.802	450.000	500.000
Aarhus Symfoniorkester	89.050	87.019	90.000	86.000
Århundredets Festival	-	30.000	55.000	50.000

Borgerservice og Biblioteker	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
5. delmål: Den samlede besøgsaktivitet i Dokk1 skal stige og på medborgercentre skal den som minimum fastholdes i 2018	😊	😞		
Besøg Biblioteker (i 1.000)				
Dokk1	940	1.209	950	1.100
Medborgercentre	1.490	1.192	1.200	1.200
Besøgstal i alt	2.430	2.401	2.150	2.300
6. delmål: Borgerservice og Biblioteker skal arbejde for at fremme og fastholde eksisterende såvel som nye samarbejder om borgerrettede aktiviteter og services (ændret)	😊			
Antal borgervendte services, der drives helt eller delvist af frivillige	48	91	40	75
Antal samarbejder om borgervendte aktiviteter	86	198	100	193

Ydelser

Kultur og Borgerservice er karakteriseret ved primært at løse serviceopgaver, hvor serviceniveauet er fastlagt via byrådet.

Kultur og Borgerservice tilbyder borgerne en række servicetilbud via kommunale institutioner, stiller faciliteter til rådighed for foreningslivet og andre brugere, samt yder tilskud til foreninger og selvejende institutioner. Ydelserne er kort oplyst nedenfor.

- **Sport & Fritid:** boldbaner, haller og idrætslokaler, tennisbaner, svømmehaller og friluftsbade, atletikbaner, skøjtehal m.v. Dertil kommer tilskud til foreningsaktiviteter og lokaler.
- **Kultur:** Musikhuset, Aarhus Symfoniorkester, Aarhus Musikskole, Godsbanen, Børnekulturhuset, Filmby Aarhus. Dertil kommer tilskud til en række museer og teatre, bl.a. ARoS, Den Gamle By og Moesgaard m.fl.
- **Borgerservice og Biblioteker:** Borgerservicecenter (Dokk1), Hovedbibliotek (Dokk1), 18 medborgercentre og Aarhus Stadsarkiv.
- **Aarhus Events:** Kommunens eventenhed, forankret i Kultur og Borgerservice. Via puljer til sports- og kulturelle events hverves, udvikles og afvikles større og strategiske events.

6-by nøgletal

[Sport og fritid s.25](#), [Kultur s.30](#) og [Biblioteksområdet s.27](#)

Aktivitets og produktivitetstal i Kultur og Borgerservice

Aktivitetstal	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R2016
Antal koncerter i Aarhus Symfoniorkester fordelt på aktiviteter					
Symfonikoncerter	47	46	61	62	65
Gratis koncerter	3	8	4	4	3
Symfonikoncerter børn og unge	12	16	19	17	18
Kammerkoncerter børn og unge	78	73	71	89	81
Sceniske forestillinger	20	17	16	16	12
Kammerkoncerter inkl. Foyerkoncerter	7	7	10	8	4
Lokalcenterkoncerter	6	6	6	6	8
Udendørskoncerter	1	5	1	2	1
Koncerter målrettet mod hjemløse					0
Koncerter målrettet mod resourcesvage- og nye borgere					1
Antal forestillinger fordelt på genrer i Musikhuset					
Dans	8	16	17	10	16
Shows og musical	126	79	126	100	202
Teater	134	84	62	90	95
Rytmask musik	367	234	226	360	184
Operaforestillinger	24	30	37	25	23
Klassiske koncerter	31	52	51	45	44
Øvrige forestillinger	384	481	487	400	515
Åbningstider i Borgerservice og Biblioteker					
Dokk1 (Hovedbiblioteket)		44	44	47,5	57
Dokk1 (Borgerservice)		32	32	31,7	32
Adgang til salene m.m. på Dokk1 fra kl. 21.00-22.00				5	5
De store medborgercentre		39	43	43	43
De mellemstore medborgercentre		26	26,1	26,2	26,2
De små medborgercentre		8	7,8	7,4	7,7
Antal fysiske enheder med ubemandet åbningstid (inkl. Dokk1)			12	17	17
Antal arrangementer og kurser af folkeoplysende karakter					
Antal udbudte kurser		214	274	269	249
Antal kursister i alt		1858	1639	1409	1678
Antal arrangementer for førskolebørn herunder læsearrangementer		290	531	300	346
Antal arrangementer for skolebørn herunder læsearrangementer		798	591	539	736
Antal fysiske arrangementer uden for huset					0
Digitale udlån					
Bøger			1,2%	2,5%	3,7%
Lydbøger			32,6%	55,3%	69,8%
Film			9%	12,7%	26,4%
Åbne data, Start-up virksomheder og digitaliseringens risici					
Antal datakilder der bliver tilgængelige hvert år				121	139

Produktivitetstal	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
Bibliotekerne: Udvikling i antal besøgende ift. lønudgiften. 2012=100	100	89	90	110	99
Musikhuset Aarhus*: Udvikling i samlede antal publikum ift. lønudgiften. 2013=100		100	107	112	133
Aarhus Musikskole: Udvikling i antal elever ift. nettoudgifter. 2007=100	106	116	111	95	110

*Nyt indeks fra 2013 idet Musikhusets interne regnskabsprocesser har ændret sig

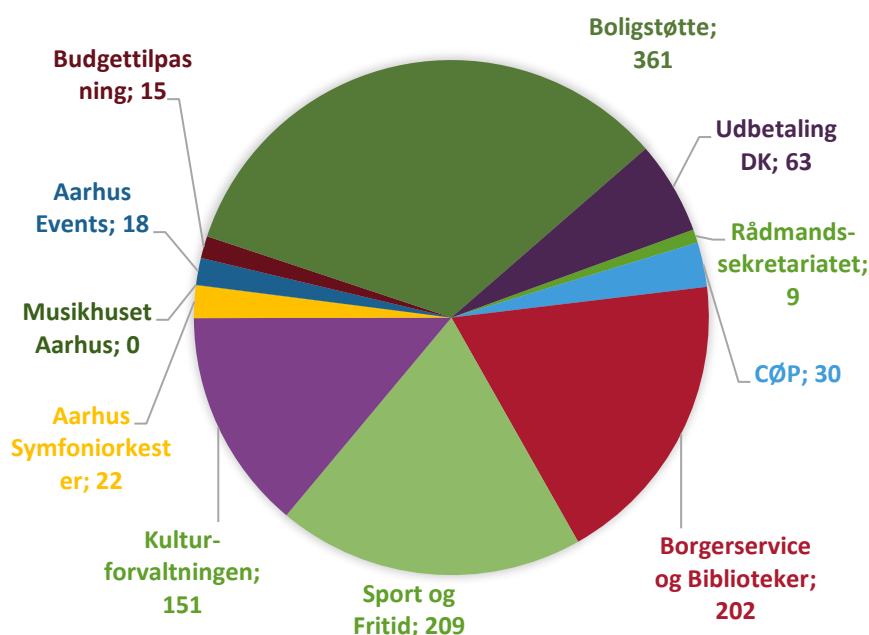
Særlige indsatsområder

I Kultur og Borgerservice er der et særligt fokus på, at Aarhus skal opleves som en attraktiv by at indgå samarbejde med ved afvikling af events og om brug af byen og dens rum til kulturmål. Kulturforvaltningen og kulturinstitutioner i Aarhus vil endvidere medvirke til, at der etableres nye netværker og partnerskaber bl.a. med henblik på at udvikle en stor international litteraturfestival, der gennemføres første gang i 2018.

Ressourcer

Kultur og Borgerservice har et decentraliseret område på 654 mio. kr. (2018). Hertil kommer det ikke-decentraliserede område på 424 mio. kr. Bruttoudgifterne er på 1.333 mio. kr. og bruttoindtægterne er på 255 mio. kr.

Lagkagediagrammet viser fordelingen mellem områder.

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018 på 1.080 mio. kr.

Udviklingen i budgettet

Sektorens regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter	1.080	1.088	1.080	1.048	1.045	1.047
Nettoanlægsudgifter	154	-17	87	31	71	50

Børn og Unge

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

Den overordnede politiske vision for Børn og Unge er fastlagt i børne- og ungepolitikken, som et samlet byråd vedtog i december 2015. Børne- og ungepolitikken udgør grundlaget for arbejdet med alle børn og unge 0-18 år, – lige fra det første møde med sundhedsplejersken, over barnets daginstitution-, skole- og fritidsliv og til vejen ind i en ungdomsuddannelse.

Med budgettets effektmål omsætter byrådet denne vision i en mere konkret retning og et politisk fastsat ambitionsniveau for Børn og Unge under ét. De overordnede effektmål er:

- **Læring og udvikling:** Alle børn og unge udvikler og udfolder deres potentialer optimalt. De er aktive i egen læring, er motiverede, ihærdige og vedholdende, og har de faglige, personlige, sociale og kulturelle kompetencer, der skal til, for at ruste dem til deres videre uddannelses-/dannelsesforløb.
- **Fællesskaber:** Alle børn og unge er en aktiv og værdsat del af et forpligtende fællesskab. De respekterer deres medmennesker og begår sig i forskellighed og mangfoldighed. De deltager aktivt i samfundet som demokratiske medborgere og er bevidste om deres medansvar for det samfund, de lever i.
- **Sundhed og trivsel:** Alle børn og unge har en god og sund opvækst. De trives, er glade og robuste, og de har selvværd og mod på tilværelsen. De er aktive i forhold til egen livskvalitet og er i stand til at træffe reflekterede og kloge valg.

Ydermere besluttede byrådet i marts 2016, at Børn og Unge skulle omsætte børne- og ungepolitikens vision og de overordnede effektmål i **nye strategier**, som understøtter Børn og Unges arbejde med at realisere målene. Under overskrifterne 'Samskabelse', 'Vidensbaseret praksis', 'Tidlige, rettidige indsatser og forebyggelse', 'Helhedssyn' samt 'Attraktive og bæredygtige arbejdspladser' skærper de nye strategier rammen for arbejdet med alle børn og unge, og fastholder vigtigheden af at arbejde med de bagvedliggende forhold fremfor at fokusere på synlig risikoadfærd.

Som alternativ til detailstyring angiver vision, effektmål og strategier således den fælles retning for hele organisationen, samt rammerne for det lokale råderum – og inden for dette råderum er selve tilrettelæggelsen af det daglige pædagogiske arbejde lagt i hænderne på de enkelte dagtilbud, skoler, fritids- og ungdomstilbud.

Årsberetningen for 2016 viser, at det generelt går rigtig godt for ca. 85 % af de aarhusianske børn og unge. De trives, lærer og udvikler sig og kommer godt videre i livet.

Der gælder dog også fortsat en række velkendte, men til stadighed mere velbelyste udfordringer:

- Dels har mellem 10 og 20% af de 0-6-årige større vanskeligheder med sundhed, trivsel, robusthed, fællesskaber, sprog, læring og udvikling end deres jævnaldrende.
- Desuden gælder fortsat en generel udskolingsproblematik, som handler om de unges motivation, deres oplevelse af faglige udfordringer og medbestemmelse, samt deres sundhed.

Organisation

- Børn og Unge er inddelt i 8 geografiske områder (dagtilbud og skoler), et bydækkende fritids- og ungdomsråde samt en enhedsforvaltning, der skal understøtte de lokale enheder og bidrage til at sikre helhed og sammenhæng i hele 0-18-årsperspektivet.
- Der er ca. 14.000 ansatte (ca. 10.000 fuldtidsstillinger) i Børn og Unge

- Endelig er der på tværs af 0-18-års perspektivet forskellige mindre grupper af børn og unge, som er i risiko for at blive 'hægtet af', herunder:
 - Børn og unge, som af forskellige grunde er sårbare/udsatte, eksempelvis pga. deres forældres baggrund, pga. særlige behov, angst og depression eller social udsathed. Der er bl.a. behov for et særligt fokus på børn i specialtilbud og modtagelsesklasser.
 - Børn og unge med dansk som andetsprog, herunder flygtninge.

Med henblik på at imødekomme disse udfordringer har Børn og Unge siden vedtagelsen af budgetterne for 2015 og 2016 styrket organisationens fokus på tidlige og forbyggende indsatser og påbegyndt konkrete investeringer i samme. Hen over 2016 har Børn og Unge således udviklet og pilotafprøvet en række konkrete indsatser, som iværksættes bydækkende i perioden primo 2017 til ultimo 2019. Effekterne af disse indsatser følges nøje, men forventes først at slå i gennem i løbet af de kommende år.

En del af overskuddet fra 2016 anvendes desuden til at imødekomme udfordringerne for de ældste elever samt elever med dansk som andetsprog. Dette skal ske gennem udvikling og evaluering af intensive læringsforløb for elever, der ikke vurderes uddannelsesparate i udskolingen samt udvikling af nye undervisningstilbud for nyankomne unge med dansk som andetsprog.

Som et centralt led i realiseringen af børne- og ungepolitikken anvendes en del af overskuddet fra 2016 endvidere til stærkere læringsfællesskaber. Læringsfællesskaberne er lokalt forankrede samarbejder om alle børn og unges læring, udvikling og trivsel. Det kræver investering i lokal kompetenceudvikling og kapacitetsopbygning både hos ledelsen og det pædagogiske personale.

Ud over disse allerede vedtagne investeringer, viser årsberetningen for 2016 et behov for, at Børn og Unge over de kommende år i samarbejde med øvrige magistratsafdelinger iværksætter fokuserede indsatser - dels i forhold til de alleryngste børn (-9 mdr. – 2 år) og deres familier, og dels i forhold til de unge 15-25-årige, der har sværest ved at 'hænge på'.

Endelig er det nødvendigt at sikre gode fysiske rammer om det pædagogiske arbejde med børnene og de unge. I den forbindelse vil der over de kommende år både være behov for at sikre tidssvarende faciliteter til de børn og unge, der allerede bor i Aarhus Kommune, og behov for at sikre tilstrækkelig kapacitet til de børn og unge, der forventes at flytte til kommunen. Samtidig bør de udefrakommende driftsudfordringer, som fx kloakering, tage så få ressourcer som muligt fra kerneopgaven.

Effektmål

Budgetmål i Børn og Unge

	R 2015	R 2016	B 2017	B 2018
Effektmål: Læring og udvikling				
Indikator: Mindst 85 % af alle 3-årige børn skal have et alderssvarende sprog (dansk som modersmål og dansk som andetsprog under ét)	-	-	(måltal ikke fastsat pga. overgang til nyt sprogvurderingsmateriale)	> 85 %
Indikator: 95 % af eleverne skal påbegynde en ungdomsuddannelse	☹ 91,3 %	☹ 89,9 %	> 95 %	> 95 %
Effektmål: Fællesskaber				
Indikator: Mindst 95 % af eleverne skal ikke opleve mobning (alle elever i 4.-9. klasse under ét)	90,4 %	91,6 %	(måltal ikke fastsat pga. overgang til ny spørgeramme)	> 95 %
Effektmål: Sundhed og trivsel				
Indikator: Elevernes samlede gennemsnitlige fravær skal være under 6 % (alle elever under ét)	😊 5,5 %	😊 5,3 %	< 6 %	< 6 %
Indikator: Højst 15 % af eleverne må være overvægtige (alle elever i 0., 6. og 9. klasse under ét)	😊 15,0 %	😊 14,8 %	< 15 %	< 15 %

Ydelser

Børn og Unge har ansvaret for hovedparten af de kommunale tilbud til de 0-18-årige, herunder ansvar for følgende ydelser:

- Dagtilbud, herunder dagplejen
- Folkeskoler, herunder skolefritidsordninger
- Fritids- og ungdomstilbud
- Børnesundhed, herunder Sundhedsplejen og Tandplejen
- Vidtgående specialundervisning til børn, specialskeoler, sprogstøtte samt specialpædagogisk bistand

6-by nøgletal

[Skoler: 6-by Nøgletal 2017 side 19](#)

[Dagpasning: 6-by Nøgletal 2017 side 34](#)

Aktivitets og produktivitetstal i Børn og Unge

	R 2012	R 2013	R 2014	R 2015	R 2016
Elev/lærer-ratio	12,34	12,58	12,48	12,39	12,64
Andel af lærernes tid, der jf. den nuværende definition går til undervisning*	33,79 %	35,10 %	37,39 %	37,83 %	37,94 %
Børn pr. pædagogisk medarbejder i dagtilbud	4,1	4,2	4,3	4,3	4,3
Børn pr. pædagogisk medarbejder i SFO	11,1	11,1	12,0	13,5	14,2

*Noter: Der er tale om planlægningstal/budgettal, og der anvendes et udvidet undervisningsbegreb og fra 2014/15 indgår en vægtning af den understøttende undervisning. Specialskolerne (Stensagerskolen og Langagerskolen) indgår ikke i opgørelsen mens Kaløvigskolen med i opgørelsen som en del af Sølystskolen fra 2014/2015.

Særlige indsatsområder

Som supplement til de overordnede politiske effektmål vil Børn og Unge over de kommende år arbejde særligt fokuseret med nedenstående hensigtserklæringer og øvrige særlige indsatser.

Der følges op på de særlige indsatser i forbindelse med årsberetningerne for 2018 og 2019 samt Kvalitetsrapporten for 2019.

Øvrige særlige indsatser:

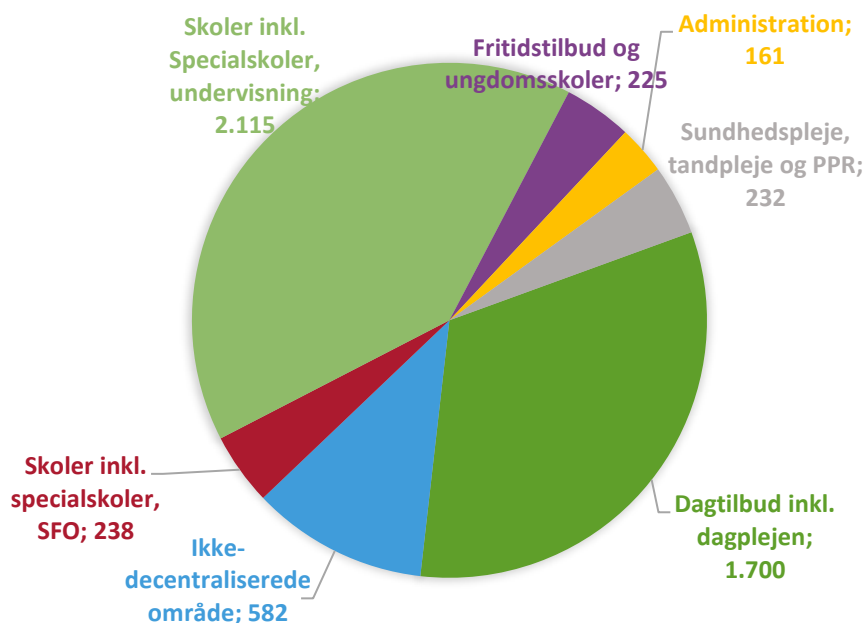
- Stærkere fællesskaber – herunder stærkere læringsfællesskaber
- Tværmagistratsligt samarbejde omkring forebyggende indsatser ift. børn i -9 mdr. – 2 års alderen samt særlige indsatser ift. de unge 15-25-årige, der har sværest ved at 'hænge på'
- Tværmagistratsligt samarbejde omkring fælles velfærdsmål
- Digitalisering

Ressourcer

Det samlede bruttobudget for Børn og Unge er på ca. 6,6 mia. kr. i 2018. Indtægterne, der primært består af forældrebetaling, udgør ca. 1 mia. kr. og nettobudgettet er dermed ca. 5,6 mia. kr. fordelt på anlæg og drift.

Budgettet fordeler sig med ca. 4,7 mia. kr. netto på det decentraliserede driftsområde, ca. 0,6 mia. kr. netto på de ikke decentraliserede driftsområde samt i et anlægsbudget på 0,4 mia. kr.

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018 på 5.252 mio. kr.

Udviklingen i budgettet

Sektorens regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter	4.946	5.185	5.252	5.132	5.160	5.194
Nettoanlægsudgifter	306	252	400	203	66	51

Aarhus er en by i betydelig vækst i disse år, hvilket afspejles i Børn og Unges budget, der vokser i budgetperioden via budgetmodellerne. Midler fra budgetmodellerne sikrer, at serviceniveauet kan fastholdes samtidig med, at der indskrives flere i Børn og Unges tilbud.

Budgetmodellerne tilfører i det sidste overslagsår ca. 221 mio. kr. i forhold til budget 2017. Med budgetforlig 2018 er der aftalt årlige budgetudvidelser i Børn og Unge på ca. 20 mio. kr. i til bl.a. to-voksen-ordning i indskolingen,

midler til de mindste børn i dagtilbuddene samt et ekstra besøg af sundhedsplejen hos førstegangsførelse, når barnet er mellem 4 og 6 måneder.

Samtidig afspejler budgettet også reduktioner på en række områder. Af budgetforliget for 2018 følger rammereduktioner i MBU på ca. 16 mio. kr. i det første år i budgetperioden via aftrapning af kompensation for barselsudligning samt besparelser på eksterne konsulenter. Reduktionerne stiger hen over budgetperioden og i det sidste år i budgetperioden reduceres Børn og Unges ramme med 51 mio. kr. årligt, hvor det sidste trin vedrørende barsel på ca. 12 mio. kr. først udmøntes i 2022. Hertil kommer den stigende profil på de administrative besparelser samt sparekataloget fra budgetforliget 2016-2019.

Et væsentligt element i at realisere de årlige krav om effektiviseringer, er det styrkede fokus på tidlige og forebyggende indsatser som også er en hjørnesteen i Børne- og ungepolitikken. I budgetforslaget er således afsat betydelige midler til investeringer i tidlige og forebyggende indsatser. De afsatte midler investeres bl.a. i såvel personalets faglige kompetencer som i indsatser for og sammen med børn og forældre.

Midlerne er afsat i regnskaberne for 2014, 2015 samt 2016, og indgår som del af det samlede effektiviseringsoplæg, som blev vedtaget med budgettet for 2016. I budgetforslaget budgetterer Børn og Unge med fuld anvendelse af alle opsparede midler.

Børn og Unge har i 2016 og 2017 et meget højt aktivitetsniveau på anlægsområdet. Forventningerne er, at i takt med at større anlægsprojekter afsluttes, kommer der nye store skolebyggerier til – eksempelvis blev en skole i Nye prioriteret i budgetforlig 2018 og der må forventes mange byggerier på dagtilbudsområdet. Det er derfor forventningen, at anlægsniveauet i de kommende år vil være på et fortsat højt niveau for at sikre pasningsgarantien og skoler til alle i en by i vækst. Det forventede høje anlægsniveau er ikke aktuelt afspejlet i det nuværende anlægsbudget.

Borgmesterens Afdeling

Sammenhæng mellem resultater og ressourcer

Borgmesterens Afdeling har, i modsætning til øvrige magistratsafdelinger, der arbejder på de borgerrettede serviceområder, ingen budgetmål.

Borgmesterens Afdelings målsætninger er fastlagt af Byrådet i en række konkrete beslutninger. Et eksempel herpå er Erhvervsplanen 2018-2019, der sætter de brede rammer for den erhvervs- og bypolitiske indsats i Aarhus.

Tilsvarende danner eksempelvis den fælles strategi for udsatte boligområder samt tryghedsstrategien rammerne for det arbejde, der udføres med afsæt i visionen om en god by for alle.

Endelig er den interne målsætning om at hjælpe Byrådet med den økonomiske styring samt at levere effektive, fælles løsninger til kommunen fastlagt bl.a. af Byrådets økonomiske politik, mål for effektivisering, indkøbspolikken samt af Digitaliseringsstrategien, hvis sigte er at fremme medborgerskab, samskabelse, vækst og effektivisering gennem øget digitalisering.

Ydelser

Borgmesterens Afdelings mission er at hjælpe Byrådet, Magistraten og Borgmesteren med at understøtte, at der skabes vækst, beskæftigelse og udvikling i bysamfundet Aarhus, samt at lede og udvikle organisationen Aarhus Kommune.

Borgmesterens Afdeling skal understøtte visionen om, at Aarhus er en god by for alle, en by i bevægelse, og en by med handlekraft og fællesskab. For at opfylde visionen arbejder Borgmesterens Afdeling også løbende på at styrke innovation, medborgerskab og udvikling af udsatte boligområder.

Internt i kommunen er det målsætningen at hjælpe Byrådet med at styre kommunens økonomi samt at levere effektive, fælles løsninger på tværs i Aarhus Kommune.

Borgmesterens Afdelings udførelse af opgaverne bygger på Aarhus Kommunes fælles visioner i "Fortællingen om Aarhus". Opgaverne løses i tæt kontakt med politikere, borgere, bysamfund, virksomheder, leverandører, andre offentlige myndigheder, organisationer, boligforeninger og magistratsafdelingerne i kommunen.

Ressourcer

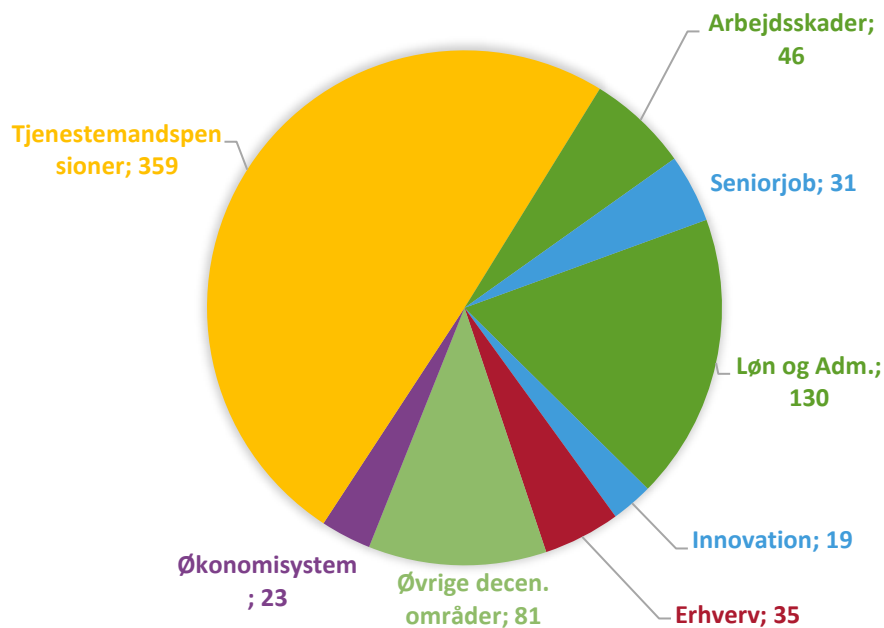
Det samlede bruttobudget for Borgmesterens Afdeling er på ca. 0,77 mia. kr. Indtægterne (primært statsrefusioner) udgør ca. 0,04 mia. kr. og nettobudgettet er dermed knap 0,73 mia. kr. fordelt på anlæg og drift. Den decentraliserede drift udgør 0,29 mia. kr.

Organisation

- Der er ca. 338 ansatte i Borgmesterens Afdeling eksklusiv beskyttede stillinger og seniorjob-ordningen.
- Borgmesterens Afdelings organisationsdiagram findes her:
<http://www.aarhus.dk/da/om-kommunen/organisation/BorgmesterensAfdeling/Opgaver-og-organisation.aspx>

Fordeling af nettodriftsudgifter i budget 2018 på 717,9 mio. kr.

Statens bidrag til Kunstmuseet på -6,7 mio. kr. er udeladt af diagrammet.

Udviklingen i budgettet

Sektorens regnskab og budget for 2016 til 2021

Mio. kr. i 2018-priser	R2016	B 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Nettodriftsudgifter	679	707	717	714	719	717
Nettoanlægsudgifter	38	-17	13	23	20	15

Udviklingen i nettodriftsudgifterne kan særligt tilskrives den ikke decentraliserede drift herunder særligt tjenestemandspensioner samt det budgetlagte forbrug af opsparingen.

Nye hensigtserklæringer

I budgetforliget for 2018-2021 vedtog byrådet følgende nye hensigtserklæringer:

Nr.	Hensigtserklæring	Afdeling
1.	Sociale Forhold og Beskæftigelse skal afdække, hvordan frivillige organisationer kan tænkes ind i de sociale indsatser for unge (delforlig).	MSB
2.	Udviklingen i serviceudgifterne i 2018 skal følges tæt - både med henblik på at sikre, at der sker den fornødne tilpasning i forbruget, men også for at sikre, at serviceudgifterne ikke stiger mere end forudsat.	BA + alle
3.	Budgetudfordringen på beskæftigelsesområdet på ca. 20 mio. kr. skal håndteres ved at investere yderligere i området. Via nye investeringsmodeller på beskæftigelsesområdet er det forligspartiernes vurdering, at der kan tilvejebringes et merprovenu, som kan anvendes til at finansiere budgetudfordringen, hvis der foreligger tilstrækkelig dokumentation.	MSB + BA
4.	Beskæftigelsesforvaltningen skal i videst muligt omfang udnytte analyser og kommende regelændringer med færre proceskrav til at 'fintune' arbejdsgange og de interne dokumentationskrav, så alt overflødigt bureaukrati særes væk.	MSB
5.	Der igangsættes et samarbejde mellem Sundhed og Omsorg, Teknik og Miljø og boligorganisationer om at bygge almene seniorbofællesskaber, gerne tæt på lokalcentre	MTM + MSO
6.	Midlerne til Borgernes Psykiatrihus udmøntes efter indstilling fra Borgmesterens Afdeling, Sociale Forhold og Beskæftigelse samt Sundhed og Omsorg.	MSB + BA og MSO
7.	Der skal arbejdes med investeringsmodeller for at forbedre borgernes sundhedstilstand på følgende områder: Tobaksforebyggelse, en aarhusiansk diabetesplan, tættere samarbejde om lænderygsmærter og øget indsats for udsatte.	MSO + BA og MSB
8.	Borgmesterens Afdeling skal sammen med Teknik og Miljø og øvrige magistratsafdelinger udarbejde en strategi for forsyningen af grundkøb og arealer til kommunale servicetilbud, der er udfordret af befolkningstilvæksten.	BA + MTM og øvrige
9.	Borgmesterens Afdeling skal udarbejde en redegørelse for fordele og ulemper ved at lade konkrete udviklingsprojekter indgå i arealudviklingselskaber i forskellige former.	BA
10.	Der udarbejdes et beslutningsgrundlag for udbud af niveau 3 på DOKK1	MKB/BA
11.	Kultur og Borgerservice skal optage dialog med LGBT+-miljøet i Aarhus med henblik på at afdække mulighederne for et LGBT+-hus.	MKB
12.	Teknik og Miljø skal sikre, at den del af istandsættelsen af Besættelsesmuseet, der påhviler kommunen som bygningsejer, skal prioriteres gennemført via de fælles genopretningsmidler med afsæt i analysen fra Kultur og Borgerservice.	MTM
13.	I den igangværende innovationsproces skal Kultur og Borgerservice afklares, hvilke eksisterende kommunale serviceydelse og personaleforanstaltninger, som kan samles i Verdensbadet.	MKB
14.	For at Ungdomskulturhuset kan drives videre på det hidtidige niveau permanentgøres medfinansieringen fra Sociale Forhold og Beskæftigelse samt Børn og Unge på 350.000 kr. fra hver afdeling fra og med 2018. Bidraget kan ydes i form af medarbejderressourcer.	MKB + MSB og MBU
15.	Kultur og Borgerservice skal sammen med Train udarbejde et oplæg til, hvordan Aarhus Kommune kan understøtte Train, om nødvendigt ved kommende budgetforhandlinger.	MKB
16.	Borgmesterens Afdeling skal under inddragelse af magistratsafdelingerne udarbejde en indstilling til byrådet med et konkret oplæg til organisering og retningslinjer for en social investeringsfond, som skal skabe en ny ramme for langsigtede og helhedsorienterede investeringer med henblik på at forebygge sociale problemer. Fondens startkapital sikres ved, at de kommunaløkonomiske gevisiter, der opnås ved indtægtsoptimering på de ikke-decentraliserede områder, tilføres Fonden.	BA + øvrige
17.	Borgmesterens Afdeling skal sikre - ved inddragelse af en førende økonomi/samfundsvidenskabelig forsker - at der som grundlag for den kommende 10-årige investeringsplan foretages en langsigtet analyse af Aarhus Kommunes økonomi, herunder investeringsbehovet.	BA
18.	Borgmesterens Afdeling skal arbejde med forslag, der udvikler, fremmer og implementerer cirkulære handlinger, grøn indkøbspolitik, produktionsmetoder, forretningsmodeller og partnerskaber.	BA + Klima-sekretariatet og øvrige
19.	I forbindelse med det kommende udbud vedrørende møbelindkøbsaftaler skal der sættes et markant fokus på cirkulære økonomi.	BA
20.	Når den økonomiske politik skal revideres i 2018, skal selvstyrebudbufferen afskaffes.	BA

Nr.	Hensigtserklæring	Afdeling
21.	I forbindelse med det videre arbejde med implementering af en international strategi skal det vurderes, om der er basis for at etablere et internationalt spor på en af kommunens folkeskoler.	MBU
22.	I forbindelse med det videre arbejde med implementering af en international strategi skal det desuden vurderes, hvilke tiltag der er nødvendige for at øge jobmulighederne for medfølgende ægtefæller. Internationalisering skal også være et fokusområde i den nye magistrat fra 2018.	BA
23.	Det skal sikres, at reduktionen af selvpåført bureaukrati og administrativt dobbeltarbejde, som forventes at føre til betydelige effektiviseringer, så vidt muligt synliggøres i den årlige rapportering om effektiviseringer.	BA + øvrige
24.	Den anvendte fordeling af de administrative besparelser fastholdes som udgangspunkt, hvis der fremadrettet besluttes administrative besparelser.	BA
25.	Borgmesterens Afdeling skal samle forligspartierne, når konsekvenserne af udligningsreformen er kendt, og såfremt der sker væsentlige forudsætningsændringer, for at tilpasse budgettet hertil. Et eventuelt merprovenu ved salg af Skæring Planteskole kan anvendes til at imødegå eventuelle negative konsekvenser.	BA
26.	Børn og Unge skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling og andre berørte afdelinger fremsende en indstilling, der igangsætter arbejder med etablering af en ny skole i Nye, og herunder giver det bevillingsmæssige grundlag for igangsættelsen med udgangspunkt i finansiering via skoleudbygningsprogrammet samt den samlede byudviklingsøkonomi i området. Endvidere fremsendes en vurdering af driftsudgifter til skole-, fritids- og idrætsfaciliteter, der ligger udover, hvad der dækkes af budgetmodeller.	MBU + BA og øvrige
27.	Børn og Unge skal sammen med Borgmesterens Afdeling vurdere behovet for nybyggeri af yderligere skoler på baggrund af langsigtede prognoser for befolkningsudviklingen, samt udarbejde en plan for der fremadrettede arbejde. Udbygningen af idrætsfaciliteter og lokale samlingssteder til fritids- og foreningsliv m.v. skal indtænkes i arbejdet med skoleudbygningsplanerne, og Kultur og Borgerservice skal derudover - via Direktørgruppen - overveje, om der også kan tænkes andre kommunale eller lokale funktioner ind i fremtidige skolebyggerier.	MBU + BA og MKB
28.	Børn og Unge indarbejder fremover en forhøjelse af enhedsbeløbet pr. dagtlbudsgruppe med 10% fra 3,1 mio. kr. til 3,4 mio. kr. (2018-p/l).	MBU
29.	Kultur og Borgerservices kommunegarantiramme til brug for sports- og kulturforeninger og -institutioner forhøjes med et engangsbeløb med overførselsadgang på 35 mio. kr.	MKB
30.	Kultur og Borgerservice får bemyndigelse på kommunegarantier på under 3 mio. kr. - mod hidtil 0,5 mio. kr. Anvendelsen afrapporteres i regnskabet.	MKB
31.	Brøbjergskolen skal udvikles til at blive et Børneproduktionscenter, hvor der er plads til en fortsat udvikling af scenekunsten.	MKB
32.	Letbanen skal udbygges og føres til Aarhus Ø, og finansieringen skal tilvejebringes inden for byudviklingsøkonomien for Aarhus Ø.	MTM/BA
33.	Der skal udarbejdes et detaljeret anlægsestimater for en cykelsti fra Borum til Viborgvej.	MTM
34.	Sociale Forhold og Beskæftigelse skal afdække, hvordan frivillige organisationer kan tænkes ind i de sociale indsatser for unge (delforlig).	MSB

Budgetoversigter

Resultatopgørelse

Resultatopgørelsen opsummerer alle udgifts- og indtægtsposter i kommunen og giver dermed det samlede overblik over kommunens økonomiske situation:

Mio. kr. / løbende priser	R2016	B2017	KB2017	B2018	BO2019	BO2020	BO2021
Skattefinansierede nettoudgifter							
Drift, ekskl. "hvile i sig selv" virksomheder (2018-priser)	19.079	19.250	19.153	19.590	19.631	19.829	19.990
Pris- og lønstigninger	-795	0	-449	0	491	1.004	1.537
Renter	6	-19	-52	-58	-60	-64	-66
Finansielle tilskud	230	130	434	289	176	120	118
Skattefinansierede udgifter i alt	18.519	19.361	19.086	19.820	20.238	20.889	21.579
Nettoindtægter:							
Tilskud og udligning	4.220	3.448	3.448	3.341	3.698	3.681	3.392
Skatter	15.044	15.884	15.884	16.538	17.152	17.764	18.676
Indtægter i alt	19.264	19.333	19.333	19.879	20.850	21.445	22.069
Resultat (overskud) vedr. de skattefinansierede driftsområder i alt*	745	-29	246	59	612	556	490
Skattefinansierede nettoanlægsudgifter							
Anlæg, ekskl. takstfinansierede områder (2018-priser)	1.294	-144	1.136	-110	580	943	476
Pris- og lønstigninger	-50	3	-26	0	14	46	35
Skattefinansierede anlægsområder i alt	1.244	-141	1.110	-110	593	989	512
Resultat (overskud) vedr. de skattefinansierede områder i alt*	-499	112	-864	169	19	-433	-21,76
Finansiering							
Ændringer i mellemværende med takstfinansierede områder (2018-priser)	219	184	463	-25	-42	-23	-89
Nettodriftoverskud vedr. ældreboliger (2018-priser)	-18	-4	-4	-4	-19	-15	-22
Anlægsudg. til ældreboliger (90%) (2018-priser)**	42	0	22	238	250	249	0
Pris- og lønstigninger	-9	-4	-11	0	4	10	-9
Finansforskydninger	-63	-6	565	-303	-333	591	-29
Ændringer i den langfristede gæld	-930	-874	-304	-389	202	-427	224
Ændringer i kassebeholdning	259	814	-1.594	653	-44	-818	-96
Finansiell egenkapital***	-2.912	-2.800	-3.775	-3.606	-3.587	-4.020	-4.042

Minus angiver et underskud

**De resterende 10 % er en skattefinansieret anlægsudgift.

***En negativ finansiell egenkapital angives med et minus. Den finansielle egenkapital består af kassebeholdningen plus langfristede tilgodehavender fratrukket den skattefinansierede lang- og kortfristede gæld.

For at gøre udviklingen i årene 2018-2021 så realistisk som muligt er den finansielle egenkapital i disse år opgjort på baggrund af det korrigerede budget for 2017. I KB 2017 er der medtaget de tillægsbevillinger, som er besluttet af byrådet til og med 6. juni 2017.

Sammendrag

Sammendraget indeholder nettoudgifter og indtægter. Sammendragets beløb vedrørende årene 2019-2021 har ingen bevillingsmæssig betydning, men tjener som et økonomisk vurderingsgrundlag for de planer og projekter, der ventes fremsendt til byrådet.

Sektor		R-2016	B-2017	BF-2018	BO-2019	BO-2020	BO-2021
Netto 1.000 kroner							
A. DRIFTSVIRKSOMHED (INKL. REFUSION)							
SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE							
1.00	Familieafdelingen	2.393.727	2.490.959	2.460.280	2.483.937	2.503.321	2.535.363
1.40	Beskæftigelsesafdelingen	5.463.400	5.585.922	5.473.600	5.636.748	5.739.801	5.852.759
1.70	Administration m.v.	114.354	97.666	109.530	110.337	110.165	109.993
	I alt	7.971.480	8.174.547	8.043.409	8.231.023	8.353.287	8.498.115
TEKNIK OG MILJØ							
2.00	Administration	38.608	35.820	41.391	40.619	40.502	40.375
2.10	Arealudvikling	283.206	318.294	334.861	334.611	331.751	328.933
2.20	Planlægning og byggeri	0	0	0	0	0	0
2.30	Trafik og Veje	258.743	258.891	250.092	249.476	249.865	249.765
2.40	Natur og Miljø	108.673	101.694	94.185	90.330	88.596	81.615
2.50	Ejendomsforvaltningen	-55.102	-40.654	-39.587	-36.761	-33.902	-29.035
2.60	Brandvæsen	77.883	79.504	71.504	66.609	66.609	66.609
2.70	Natur og Vej Service	-3.941	366	-776	-1.132	-1.394	-1.680
2.90	Affald og Varme	-218.301	-159.615	-189.549	-171.221	-172.830	-169.741
	I alt	489.768	594.300	562.122	572.532	569.197	566.841
SUNDHED OG OMSORG							
3.30	Foranstaltninger for ældre og handicappede	3.543.395	3.649.060	3.678.716	3.739.933	3.812.387	3.834.363
	I alt	3.543.395	3.649.060	3.678.716	3.739.933	3.812.387	3.834.363
KULTUR OG BORGERSERVICE							
4.70	Kultur og Borgerservice	1.079.993	1.087.547	1.079.694	1.048.163	1.045.086	1.046.586
	I alt	1.079.993	1.087.547	1.079.694	1.048.163	1.045.086	1.046.586
BØRN OG UNGE							
5.50	Børn og Unge området	4.945.710	5.185.054	5.252.389	5.131.828	5.159.817	5.193.776
	I alt	4.945.710	5.185.054	5.252.389	5.131.828	5.159.817	5.193.776
BORGMESTEENS AFDELING							
0.20	Budgetreserver	0	27.490	-58.256	-115.569	-147.408	-194.081
0.30	Administration m.v.	678.796	706.528	717.244	714.134	719.076	717.043
	I alt	678.796	734.018	658.987	598.564	571.668	522.962
A. DRIFTSVIRKSOMHED I ALT		18.709.143	19.424.528	19.275.318	19.322.043	19.511.441	19.662.643

Sektor	R-2016	B-2017	BF-2018	BO-2019	BO-2020	BO-2021	
Netto 1.000 kroner							
B. ANLÆGSVIRKSOMHED							
SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE							
1.00	Familieafdelingen	71.341	37.267	27.832	24.470	650	15.512
1.40	Beskæftigelsesafdelingen	0	0	0	0	0	0
1.70	Administration m.v.	0	0	0	0	0	0
	I alt	71.341	37.267	27.832	24.470	650	15.512
TEKNIK OG MILJØ							
2.00	Administration	0	0	0	0	0	0
2.10	Arealudvikling	-43.355	-119.196	-331.289	-96.845	-96.845	-96.845
2.20	Planlægning og byggeri	95	0	0	0	0	0
2.30	Trafik og Veje	405.549	274.094	319.550	306.974	213.004	228.704
2.40	Natur og Miljø	9.824	27.967	17.151	2.558	7.558	7.558
2.50	Ejendomsforvaltningen	348.107	371.833	320.769	133.792	133.792	139.189
2.60	Brandvæsen	10.298	-154.054	5.202	5.202	0	0
2.70	Natur og Vej Service	0	0	0	0	0	0
2.90	Affald og Varme	437.685	344.820	165.423	129.542	150.307	81.484
	I alt	1.168.203	745.462	496.806	481.223	407.816	360.089
SUNDHED OG OMSORG							
3.30	Foranstaltninger for ældre og handicappede	38.890	25.399	424.669	330.635	331.234	67.536
	I alt	38.890	25.399	424.669	330.635	331.234	67.536
KULTUR OG BORGERSERVICE							
4.70	Kultur og Borgerservice	154.592	-17.441	87.284	30.531	71.354	50.054
	I alt	154.592	-17.441	87.284	30.531	71.354	50.054
BØRN OG UNGE							
5.50	Børn og Unge området	306.951	252.356	399.828	203.250	65.876	51.441
	I alt	306.951	252.356	399.828	203.250	65.876	51.441
BORGMESTEENS AFDELING							
0.20	Budgetreserver	0	-824.909	-1.156.186	-133.163	445.394	-1.806
0.30	Administration m.v.	38.005	-17.197	12.759	22.516	20.239	15.124
	I alt	38.005	-842.106	-1.143.427	-110.647	465.633	13.318
A. ANLÆGSVIRKSOMHED i alt		1.777.982	200.936	292.992	959.463	1.342.562	557.950

Sektor	R-2016	B-2017	BF-2018	BO-2019	BO-2020	BO-2021	
Netto 1.000 kroner							
PRIS- OG LØNSTIGNINGER VEDR. HOVEDKONTO 0-6 (BO-ÅRENE)	-853.211	-459.780	0	506.078	1.052.983	1.553.017	
C. RENTER							
7.22	Renter af likvide aktiver	-33.623	-25.857	-48.700	-49.194	-50.555	-51.043
7.28	Renter af kortfristede tilgodehavender i øvrigt	-5.320	-5.332	-5.332	-5.332	-5.332	-5.332
7.32	Renter af langfristede tilgodehavender	-7.589	-16.179	-16.605	-16.604	-16.598	-16.589
7.35	Renter af udlæg vedrørende forsyningsvirksomheder	-23.508	-36.664	-33.070	-32.440	-31.808	-30.479
7.50	Renter af byggekreditter og byggelån	0	0	0	0	0	0
7.53	Renter af kortfristet gæld til pengeinstitutter	0	0	0	0	0	0
7.52	Renter af kortfristet gæld i øvrigt	9.297	1.777	1.777	1.777	1.777	1.777
7.55	Renter af langfristet gæld	103.670	110.560	85.739	82.693	84.764	83.902
7.58	Kurstab og kursgevinster	-3.196	-13.538	-12.969	-12.417	-11.863	-11.310
C. RENTER i alt		39.731	14.768	-29.161	-31.517	-29.614	-29.074
D. FINANSFORSKYDNINGER							
8.22	Forøgelse af likvide aktiver	258.643	814.351	652.566	0	0	0
8.25	Forskyd. i tilgodehavender hos staten	-159.974	0	0	0	0	0
8.28	Forskyd. i kortfristede tilgodehavender i øvrigt	398.929	2.334	2.334	2.334	2.334	2.334
8.32	Forskyd. i langfristede tilgodehavender	227.708	126.466	288.659	175.922	120.226	118.433
8.35	Udlæg vedr. jordforsyning og forsyningsvirksomheder	3.197	-1.874	0	0	0	0
8.38	Forskyd. i aktiver vedr. opkrævning for andre	0	0	0	0	0	0
8.42	Forskyd. i aktiver fonds, legater m.v.	69.342	0	0	0	0	0
8.45	Forskyd. i passiver fonds, legater m.v.	-86.263	-9.012	0	0	-24.588	-9.012
8.48	Forskyd. i passiver vedr. opkrævning for andre	-2	0	0	0	0	0
8.50	Forskyd. i kortfristet gæld (Byggekreditter)	55.360	0	-308.952	-322.211	631.163	0
8.51	Forskyd. i kortfristet gæld til staten	-4.252	229	0	0	0	0
8.52	Forskyd. i kortfristet gæld i øvrigt	-337.155	6.812	3.428	-13.546	-17.636	-22.687
D. FINANSFORSKYDNINGER I alt		425.534	939.306	638.035	-157.501	711.499	89.068

E. AFDRAG PÅ LÅN							
8.60	Afdrag på lån	104.420	285.722	347.464	352.055	360.573	353.813
E. AFDRAG PÅ LÅN I ALT		104.420	104.420	285.722	347.464	352.055	360.573
A + B + C + D + E		20.203.599	20.405.479	20.524.647	20.950.621	22.949.444	22.187.417
F. FINANSIERING							
8.05	Forbrug af likvide aktiver	0	0	0	-43.863	-818.129	-95.649
8.60	Optagne lån	-939.507	-1.072.811	-645.355	-56.416	-686.425	-23.185
7.87	Tilskud og udligning	-4.242.036	-3.458.421	-3.351.428	-3.707.932	-3.691.014	-3.402.275
7.88	Udligning af købsmoms	22.016	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
7.90	Skatter	-15.044.072	-15.884.247	-16.537.865	-17.152.410	-17.763.875	-18.676.308
F. FINANSIERING i alt		-20.203.599	-20.405.479	-20.524.647	-20.950.621	-22.949.444	-22.187.417

Sammendraget er opstillet i følgende priser:

1. Hovedkontiene 0-6 er angivet i 2018-priser (faste priser)
2. Umiddelbart efter hovedkontiene 0-6 er der for hvert af budgetoverslagsårene under en særlig post anført skønnede pris- og lønstigninger for disse konti.
3. Hovedkontiene 7 og 8 er angivet i løbende priser (de enkelte års prisniveau)

Sammendragets beløb vedrørende årene 2019-2021 har ingen bevillingsmæssig betydning, men tjener som et økonomisk vurderingsgrundlag for de planer og projekter, der ventes fremsendt til byrådet.

Ressourcer i afdelingerne

Budgetterede personaletal i budget 2018

Antal gennemsnitlige heltidsstillinger	2018	2019	2020	2021
Sociale Forhold og Beskæftigelse	4.758	4.784	4.814	4.869
Teknik og Miljø	1.237	1.222	1.217	1.217
Sundhed og Omsorg	5.391	5.491	5.677	5.773
Kultur og Borgerservice	740	740	740	740
Børn og Unge	10.366	10.059	10.143	10.245
Borgmesterens Afdeling	320	320	320	320
Aarhus Kommune i alt	22.812	22.615	22.911	23.164

De nedenstående tabeller indeholder følgende noter:

- 1) Nettobudgettet er afgrænset til rammebelagte områder. I budget 2017 er der tale om ajourført budget.
- 2) Overskud/underskud = ramme - nettobudget (+: overskud; -: underskud).
- 3) Status ultimo korrigeres fra år til år med overskud/underskud og rentetilskrivning.

Sociale forhold og beskæftigelse

Sektor 101 og 102 Decentraliserede serviceudgifter

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	2.270.925	2.297.323	2.324.910	2.342.704	2.372.413
Nettobudget	2.290.433	2.297.248	2.324.812	2.342.575	2.372.047
Forventet overskud/underskud ²⁾	-19.508	75	98	129	366
Saldokorrekationer	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	60.782	60.857	60.955	61.083	61.450

Sektor 106 Decentraliserede overførsler

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	65.484	66.432	66.392	66.274	71.971
Nettobudget	65.484	66.487	66.447	66.330	72.031
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	-55	-55	-55	-60
Saldokorrekationer	1.580	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	14.870	14.815	14.759	14.704	14.644

Sektor 141 Administration

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	0	477.116	466.272	465.489	464.267
Nettobudget	498.707	477.116	466.272	465.489	464.267
Forventet overskud/underskud ²⁾	-498.707	0	0	0	0
Saldokorrektioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-495.384	-495.384	-495.384	-495.384	-495.384

Sektor 143 Decentraliseret overførsel

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	190.252	225.643	225.559	225.559	225.559
Nettobudget	190.252	225.643	225.559	225.559	225.559
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	0	0	0	0
Saldokorrektioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-241	-241	-241	-241	-241

Sektor 145 Sprogcenteret

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	27.907	58.534	53.379	50.657	50.657
Nettobudget	27.907	58.534	53.379	50.657	50.657
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	0	0	0	0
Saldokorrektioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	0	0	0	0	0

Sektor 170 Administration - stabene

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	111.589	109.486	110.307	110.131	109.956
Nettobudget	111.589	109.530	110.337	110.165	109.993
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	-44	-30	-34	-37
Saldokorrektioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	16.946	16.903	16.872	16.839	16.802

Teknik og miljø

Sektor 201 Administration- Teknik og Miljø

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	41.564	41.361	40.588	40.472	40.345
Nettobudget	50.444	41.391	40.619	40.502	40.375
Forventet overskud/underskud ²⁾	-8.881	-30	-30	-30	-30
Saldokorrektioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	2.048	2.017	1.987	1.957	1.927

Sektor 211 Administration- Byudvikling

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	31.637	31.304	31.298	31.211	31.116
Nettobudget	31.526	31.305	31.299	31.212	31.117
Forventet overskud/underskud ²⁾	111	-1	-1	-1	0
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-6.752	-6.753	-6.754	-6.755	-6.756

Sektor 213 Kollektiv Trafik

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	248.314	253.297	254.987	254.934	254.934
Nettobudget	250.910	270.589	269.602	266.859	264.169
Forventet overskud/underskud ²⁾	-2.596	-17.292	-14.616	-11.925	-9.235
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	975	-16.318	-30.933	-42.858	-52.093

Sektor 216 Bolig og Projektudvikling

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	6.987	7.022	6.964	6.934	6.902
Nettobudget	7.131	6.222	6.964	6.934	6.902
Forventet overskud/underskud ²⁾	-144	800	0	0	0
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-4.310	-3.510	-3.510	-3.510	-3.510

Sektor 231 Vejdrift

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	193.621	192.404	192.433	192.829	192.686
Nettobudget	193.612	191.557	191.585	191.981	191.838
Forventet overskud/underskud ²⁾	9	847	848	848	848
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-24.690	-23.842	-22.994	-22.146	-21.299

Sektor 233 P-kontrol

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	-3.124	-4.260	-5.363	-5.380	-5.398
Nettobudget	-3.124	-4.292	-5.395	-5.412	-5.316
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	32	32	32	-81
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-4.369	-4.337	-4.305	-4.273	-4.354

Sektor 236 Grønne områder

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	66.109	62.793	63.276	63.284	63.233
Nettobudget	65.950	62.827	63.286	63.295	63.243
Forventet overskud/underskud ²⁾	159	-34	-10	-10	-10
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-1.433	-1.467	-1.477	-1.488	-1.498

Sektor 241 Miljø og Energi, myndighed

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	75.328	69.265	68.651	68.490	63.731
Nettobudget	76.139	69.266	68.652	68.491	63.732
Forventet overskud/underskud ²⁾	-812	-1	-1	-1	-1
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-636	-637	-638	-638	-639

Sektor 248 Byggeri

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	24.313	24.036	20.932	20.839	20.737
Nettobudget	24.245	25.590	22.349	20.776	18.553
Forventet overskud/underskud ²⁾	68	-1.554	-1.417	63	2.184
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-26.662	-28.215	-29.632	-29.569	-27.385

Sektor 251 Ejendomme

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	-37.398	-39.312	-36.633	-33.772	-28.906
Nettobudget	-28.204	-39.587	-36.761	-33.902	-29.035
Forventet overskud/underskud ²⁾	-9.194	275	128	130	129
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	450	725	853	983	1.112

Sektor 261 Aarhus Brandvæsen

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	77.640	67.877	63.482	63.482	63.482
Nettobudget	77.640	71.504	66.609	66.609	66.609
Forventet overskud/underskud ²⁾	0	-3.627	-3.127	-3.127	-3.127
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-67	-3.695	-6.822	-9.949	-13.076

Sektor 271 Natur og vej service

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	2.592	224	-132	-394	-680
Nettobudget	1.592	-776	-1.132	-1.394	-1.680
Forventet overskud/underskud ²⁾	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Saldokorrekationer	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	-9.209	-8.209	-7.209	-6.209	-5.209

Sundhed og omsorg

Sektor 331 Foranstaltning for ældre og handicappede

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	2.702.379	2.763.200	2.829.831	2.908.868	2.932.800
Nettobudget	2.702.299	2.763.200	2.829.831	2.908.868	2.932.800
Forventet overskud/underskud ²⁾	80	0	0	0	0
Saldokorrekationer	3.186	-3.127	-667	0	0
Status, ultimo ³⁾	110.146	107.019	106.353	106.353	106.353

Kultur og Borgerservice

Sektor 471 Kultur og Borgerservice - decentral

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	650.394	639.468	626.364	624.025	625.525
Nettobudget	666.244	654.468	626.364	624.025	625.525
Forventet overskud/underskud ²⁾	-15.850	-15.000	0	0	0
Saldokorrekationer	-25.000	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	18.388	3.388	3.388	3.388	3.388

Børn og Unge

Sektor 551 Børn og Unge - decentraliseret

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	4.391.513	4.441.757	4.520.544	4.558.169	4.597.676
Nettobudget	4.521.615	4.670.754	4.547.366	4.569.902	4.597.684
Forventet overskud/underskud ²⁾	-130.102	-228.997	-26.822	-11.733	-8
Saldokorrekationer	3.123	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	270.675	41.678	14.856	3.123	3.115

Borgmesterens Afdeling

Sektor 031 BA- Administration

1.000 kr. i 2018-priser	B/R 2017* 2017-priser	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Forventet ramme ¹⁾	272.804	278.485	278.433	277.057	275.024
Nettobudget	282.858	288.485	278.433	277.057	275.024
Forventet overskud/underskud ²⁾	-10.054	-10.000	0	0	0
Saldokorrekktioner	0	0	0	0	0
Status, ultimo ³⁾	24.780	14.780	14.780	14.780	14.780

Finansieringstabel

1.000 kr. løbende-priser	B/R 2017	B 2018	BO 2019	BO 2020	BO 2021
Finansiering i alt	-19.199.731	-20.235.449	-20.816.210	-21.941.536	-21.810.857
Renter i alt	14.768	-29.161	-31.517	-29.614	-29.074
- heraf renter på skattefinansierede område	-19.280	-58.266	-60.144	-64.164	-66.321
Renter af likvide aktiver	-25.857	-48.700	-49.194	-50.555	-51.043
Renter af udlæg til forsyningsvirksomheder	-36.664	-33.070	-32.440	-31.808	-30.479
Renter af langfristet gæld	110.560	85.739	82.693	84.764	83.902
Renter i øvrigt	-33.272	-33.129	-32.577	-32.015	-31.454
Skat i alt	-15.884.247	-16.537.865	-17.152.410	-17.763.875	-18.676.308
Indkomstskat	-13.714.412	-14.157.801	-14.756.257	-15.394.506	-16.093.495
Efterregulering af indkomstskat	20.698	0	0	129.376	0
Selskabsskat	-350.159	-493.691	-427.896	-428.706	-429.570
Forskerskat	-20.000	-26.523	-25.000	-25.000	-25.000
Dødsboskat	-8.809	-13.170	-10.000	-10.000	-10.000
Grundskyld	-1.490.404	-1.523.939	-1.610.516	-1.703.613	-1.803.802
Dækningsafgift af offentlige grundværdier	-38.018	-39.637	-39.637	-39.637	-39.637
Dækningsafgift af offentlige forskelsværdier	-103.333	-96.462	-96.462	-96.462	-96.462
Dækningsafgift af erhvervsejendomme	-179.810	-186.642	-186.642	-195.327	-178.342
Generelle tilskud i alt	-3.448.421	-3.341.428	-3.697.932	-3.681.014	-3.392.275
Landsudligning	-2.313.167	-2.205.341	-2.067.976	-1.947.581	-1.861.053
Korrektion for overudligning	-2.362	-1.398	-1.146	-1.127	-1.135
Statstilskud	-488.309	-383.918	-642.690	-574.555	-484.303
- heraf betinget vedr. service	-174.571	-176.556	-177.796	-179.051	-180.317
- heraf betinget vedr. anlæg	-58.190	-58.852	-59.265	-59.684	-60.106
Efterregulering af tidligere år	204.918	0	0	-142.920	-1.546
Udligning af selskabsskat	-19.552	28.194	-18.611	-20.302	-21.988
Udligning vedr. udlændinge (netto)	-119.100	-113.318	-113.894	-114.410	-114.871
Likviditetstilskud	-87.492	-88.224	-88.224	-88.224	-88.224
Beskæftigelsestilskud	-536.904	-508.277	-709.602	-735.006	-761.137
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-33.879	-34.952	-35.756	-36.578	-37.420
Tilskud til et generelt løft af ældreplejen	-31.366	-32.068	-32.805	-33.560	-34.332
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-42.039	-42.978	-43.967	-44.978	-46.013
Overgangsordning vedr. refusionsomlægning	-10.176	-8.496	0	0	0
Tilskud vedr. akutfunktioner i hjemmesygeplejen	-4.222	-5.903	0	0	0
Udviklingsbidrag til Region Midtjylland	43.973	45.251	46.739	48.227	49.747
Refusion af købsmoms	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Balanceforskydninger i alt	152.217	-297.891	94.276	-432.483	324.047
Forskydning i likvide aktiver	814.351	652.566	-43.863	-818.129	-95.649
Forskydning i langfristede tilgodehavender	126.466	288.659	175.922	120.226	118.433
Øvrige balanceforskydninger	-1.510	-941.225	-333.423	591.273	-29.365
Nettolåntagning	-787.089	-297.891	295.639	-325.853	330.628

Aarhus Kommune
Rådhuset
Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C
www.aarhus.dk